

KESKI-POHJANMAAN LIITON TILINPÄÄTÖS 2023

**Hyväksytty maakuntahallituksessa 26.2.2024
Vahvistettu maakuntavaltuustossa 6.5.2024**

Sisällys

1	TOIMINTAKERTOMUS	3
1.1	MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS.....	3
1.2	OLENNAISET TAPAHTUMAT JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS	9
1.2.1	<i>Keski-Pohjanmaan liiton hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset</i>	9
1.2.2	<i>Alueen taloudellinen kehitys</i>	12
1.2.3	<i>Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa</i>	13
1.2.4	<i>Liiton henkilöstö</i>	14
1.2.5	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista</i>	15
1.3	SELONTEKO KUNTAYHTYMÄN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	15
1.4	KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	16
1.4.1	<i>Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt</i>	16
1.4.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	16
1.4.3	<i>Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	17
1.5	TILIKAUDEN TULOS	17
2	TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN	19
2.1	TALOUSARVION JA TOIMINTASUUNNITELMAN TAVOITTEET VUODELLE 2023	19
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	28
3.1	TULOSLASKELMA 31.12.2023	28
3.2	RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.2023	29
3.3	TASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.2023	30
3.4	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2023.....	31
3.5	KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.2023	34
3.6	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.2023	35
3.7	KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT 31.12.2023	36
4	LIITETIEDOT	37
4.1	LIITON TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	37
4.2	LIITON TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	37
4.3	LIITON TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	38
4.4	LIITON JÄSENKUNTIEN MAKSUSUJUDET JA PERUSPÄÄOMAN JAKAANTUMINEN JÄSENKUNTIEN KESKEN	39
4.5	LIITON VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT 40	
4.6	LIITON JÄSENYYDET.....	41
4.7	LIITON HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	41
4.8	LIITON MYÖNTÄMÄ HANKERAHOITUS VUONNA 2023.....	42
4.9	LIITON HALLINNOIMAT HANKKEET VUONNA 2023.....	44
4.10	ERIYTETTY TULOSLASKELMA.....	45
4.11	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	46
4.12	KONSERNITASEEN LIITETIEDOT	46
5	LUETTELOT JA SELVITYKSET	49
5.1	LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	49
5.2	KÄYTETYT TOSITELAJIT	49
6	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	50
6.1	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	50
6.2	TILINTARKASTUSMERKINNÄT	50
7	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	50

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Maakuntajohtajan katsaus

Toimintakaudella 2023 globaalien kriisien vaikutukset ulottuivat vahvasti Eurooppaan ja Suomeen. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkui ja loppuvuotta kohden tilanne jäätyn entisestään.

Venäjä-Ukraina sota vaikutti vuonna 2023 kielteisesti koko euroalueen kasvuun. Sodan vaikutukset Suomen talouteen olivat moninaisia, ja ehdottoman negatiivisia. Kuluttajalle epäsuorat vaikutukset ovat näkyneet hintojen ja korkojen nopeana nousuna. Sota aiheutti myös maailmanlaajuisen energiakriisin, jonka vaikutukset Suomessa ja Keski-Pohjanmaalla ulottuivat monien yritysten ja useiden toimialojen toimintaedellytyksiin sekä aiheutti kotitalouksien menojen kasvua.

Ulkomaalaiset sijoitukset ja kauppa ovat erityisen tärkeää Suomelle ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset niihin olivat myös nähtävissä Keski-Pohjanmaalla.

Suomen talouden kasvu jäi toimintavuonna 2023 edelleen ennakoitua heikommaksi. Talous ajautui taantumaan eurooppalaisten kumppanivaltioiden, erityisesti Saksan ja Ruotsin vanavedessä. Taantuma ei ole yllätys. Sitä oli povattu siitä saakka, kun inflaatio alkoi kiihtymään ja keskuspankit alkoivat suitsia sitä korkoja nostamalla.

Odotukset Suomen taloustilanteen elpymisestä ja tuotannon kasvusta vuonna 2023 osoittautuivat toimintavuonna aivan liian myönteisiksi. Talouden kysyntä ja tuotanto supistuivat erityisesti vuoden loppua kohden mentäessä. Taloustilanne oli alkuvuonna ennakoarvioita huonompi, ja vuoden kolmannella neljänneksellä tuotanto väheni selvästi. Kehnoin tilanne oli rakentamisessa. Suomen talouden tilanne oli loppuvuonna 2023 heikko, ja bruttokansantuote (bkt) supistui koko vuoden tarkastelussa 0,5 prosenttia.

Taantuma runteli erityisesti asuinrakentamista, ja valtionhallinnon positiivisista ennusteista huolimatta taantuma jäi ennakoitua pidempiaikaisemmaksi. Arviona kuitenkin on, että talouskasvu elpyy vuonna 2024 hiljalleen, ei kuitenkaan ennustetun 1 prosentin tasolle, mutta ehkä 0,5 prosenttiin.

Julkisen sektorin lainojen korkomenot olivat koko vuoden 2023 kasvussa ja tulevat olemaan tulevaisuudessa aikaisempaa merkittävämpi menoerä. Kokonaisuutena arvioiden valtiontalouden tasapainottaminen ja kuntien valtionosuuksien negatiivinen kehitys tulee olemaan aluetalouden yksi merkittävimmistä haasteista vuosina 2024-2026. Uusia menoleikkauksia ja veronkorotuksia taikka molempia onkin odotettavissa.

Keski-Pohjanmaan maakunnan vahvuutena on jo pitkään ollut monipuolinen elinkeinorakenne ja vahvat toimialakeskittymät. Maakunnan hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden keskeisiä tekijöitä ovat vahva vientiala, monipuolinen elinkei-

norakenne, pienten ja keskisuurten yritysten tuottavuus, vahva työllisyys ja alhainen työttömyys sekä yksityinen kulutus. Maakunnan voimavaroja ja menestystekijä tulee olemaan jatkossa maakuntaan suunniteltujen investointien toteutuminen, joka ruokkii aluetaloutta laajasti. Maakunnassa on edelleen vahvaa ja monipuolista alkutuotantoa, jonka osuus on suuri koko maahan verrattuna.

Maakunnan työttömyysaste oli vielä alkuvuonna 2023 keskimäärin 7 prosenttia, mutta kasvoi joulukuuhun 2023 mennessä 8,4 prosenttiin.

Vuoden 2023 loppupuolella maakunnan turkiselinkeinon toimintakykyä heikensi erityisesti lintuinfluenssan haitalliset vaikutukset elinkeinoon ja sen seurauksena myös aluetalouteen. Turkistuotanto on Keski-Pohjanmaalla elinvoimainen, perustuslain suojaama elinkeino, jota alueella kehitetään myös aktiivisesti. Elinkeino on myös merkittävä alueellinen työllistäjä ja ekosysteemin luoja. Turkiselinkeinon aluetaloudellinen vaikutus kuntiin on huomattava, joka tuli hyvin esille syksyn 2023 aikana negatiivisena vaikutuksena erityisesti Halsuan ja Kaustisen kuntien työllisyyteen ja talouteen. On kuitenkin muistettava, että turkiselinkeinossa toimii edelleen merkittävä määrä kannattavia tiloja ja ketjussa toimivia yrityksiä, joiden elinkeinomahdollisuudet ja tulevaisuus tulee turvata.

Kokkolan suurteollisuusalue kemian, biotalouden ja mineraalitalouden osaamiskeskittymänä vahvistaa maakunnan menestystä. Maakunnasta on muodostumassa Suomen kansantaloudelle tärkeän energiamurroksen ja uusien päästöttömien energiamuotojen tuotannon, tutkimuksen, innovaatiotoiminnan ja koulutuksen keskittymä. Vuoden 2023 aikana kaivosyhtiö Keliber käynnisti rakentamisen Kaustisella sinne sijoittuvan kaivoksen avaamiseksi alkuvuonna 2025 ja litiumhydroksidituotannon käynnistämiseksi Kokkolan suurteollisuusalueella vuoden 2025 puolivälissä. Maakuntaan ollaan muutoinkin suunnittelemassa ja toimeenpanemassa yli 12 miljardin euron investointeja, joilla on suuri maakunnan elinvoimaisuutta ja aluetaloutta vahvistava vaikutus. Maakunnan perinteisiin ja vahvoihin elinkeinoihin luettavat alkutuotanto, veneteollisuus ja talonrakentaminen säilyttivät merkityksensä suurteollisuuden ja tuulivoimarakentamisen ohessa. Suurimmat elintarviketeollisuuden yritykset ovat edelleen lihanjalostuksessa, meijeritoimialalla sekä virvoitusjuomien valmistuksessa.

Keskipohjalaisten yritysten suhdannenäkymät säilyivät vuonna 2023 maailmapoliittisesta ja koronavirustilanteesta huolimatta tyydyttävinä. Euroopan unionin Venäjään kohdistamat pakotteet ovat tyrehtyttäneet Venäjän transitoliikenteen Kokkolan satamaa ja sieltä maailmalle. Toisaalta tilanne on uudistanut sataman asiakaskuntaa ja luonut uusia mahdollisuuksia uudentyyppisten tavaravirtojen logistiikan kehittämiseksi.

Keski-Pohjanmaalla asui vuoden 2023 lopussa 67 742 henkilöä (ennakkotieto). Vuoden tarkastelujaksolla vähennystä oli 63 henkilöä. Vuoden 2022 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 8,5 % ja työttömiä työnhakijoita oli 2 595.

Keski-Pohjanmaan liiton eri toimialojen toiminta vuonna 2023 on perustunut maakuntavaltuuston 28.11.2022 (17 §) hyväksymään toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Yleisarviona vuoden 2023 toiminnasta voidaan todeta, että vuodelle 2023 suunnitellut tehtävät ovat toteutettu hyväksytyin toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti ja suunnitellusti.

Maailmalla ja Suomessa pitkään jatkuneen koronavirustilanteen vaikutukset Keski-Pohjanmaan liiton toimintaan jäivät alkuvuonna 2023 vähäisiksi. Valtioneuvosto hyväksyi kesäkuussa 2023 asetusmuutoksen, jonka myötä SARS-CoV-2-koronaviruksen aiheuttama covid-19-tauti ei enää ole yleisvaarallinen tartuntatauti. Tämän seurauksena koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten seuranta päätettiin lopettaa.

Liiton avaintulosten mukaista toimintaa jatkettiin vuonna 2023 suunnitellusti ja suunnittelu toteutettiin itsenäisenä työskentelynä, tiimityönä sekä laajan yhteistyöverkoston tapaamisina ja teams-verkkokokouksina. Muuttuneesta toimintaympäristöstä ja koronavirustilanteen haitallisista vaikutuksista huolimatta, aluekehittämis- ja aluesuunnittelutyö sekä edunvalvonta, vaikuttaminen ja muut tukitehtävät kyettiin toteuttamaan suunnitellusti eikä toimintavuonna vallinneella tilanteella ollut sellaisia haitallisia vaikutuksia liiton avaintehtävien toimeenpanoon, joiden vuoksi ko. avaintehtäviä ei olisi kyetty toteuttamaan.

Keski-Pohjanmaan liiton lakisääteiset maakunnan kehittämistehtävät ja muiden hallintoviranomaisten Keski-Pohjanmaan liitolle toimintavuoden aikana antamat tehtävät tulivat toimintavuoden 2023 aikana toteutetuksi. Erillistä hankkeista Kulttuurimaakunta -hanke (KUMAHA) päätettiin yhden vuoden jatkoajan saamisen jälkeen suunnitellusti ja loppuraportti jätetään opetus- ja kulttuuriministeriölle 04/2024 loppuun mennessä.

Keski-Pohjanmaan liitto toteutti maakuntaohjelman liitteen 1 mukaisen Älykkään erikoistumisen strategian päivitystyön muuttuneen geopolittisen tilanteen seurauksena. Päivitystyötä ei oltu suunniteltu tehtävän vuonna 2023, mutta sen toteutus nähtiin olevan tarpeen, jotta maakunnan älykkään erikoistumisen painopistealueet vastaisivat paremmin Keski-Pohjanmaalla nopeasti lisääntyneen energiamurroksen edistämisen tarpeita sekä ilmaston muutoksen ja tulevaisuuden kehittämisen muutostekijöitä. Päivitetyssä älykkään erikoistumisen strategiassa yhdistetään luovasti eri osaamisaloja ja avainteknologioita sekä edistetään kaupunki – maaseutualueiden yhteiskehittämistä niille yhteisen tematiikan kautta.

Rakennerahastotoiminta toteutettiin toimintavuonna 2023 liiton parantamissuunnitelmaan mukaisesti, lainsäädäntöön perustuen ja hallintoviranomaisen antamia ohjeita noudattaen. Rakennerahastohenkilöstö jatkoi laadun varmistamiseksi toimintavuoden 2023 aikana aktiivista osallistumista työ- ja elinkeinoministeriön järjestämiin uuden ohjelmakauden 2021-2027 täydennyskoulutus-tapahtumiin. Päättävän ohjelmakauden 2014-2020 viimeisten rahoituserien sitominen, kuten myös hankkeiden päättäminen kyettiin toteuttamaan suunnitellusti toimintavuoden loppuun mennessä. Uuden ohjelmakauden 2021-2027 toimeenpano saatiin suunnitellusti liikkeelle hallintoviranomaisen (TEM) vastuulla olevan EURA2021-tietojärjestelmän kehittämistyön viivästymisestä huolimatta.

Toimintavuonna 2023 otettiin käyttöön Keski-Pohjanmaan liiton välittävän toimielimen uudistettu hallinto- ja valvontajärjestelmä (HVJ), jonka mukaisesti rakennetehtävät toteutettiin vuoden 2023 aikana. Uudistettu HVJ-kuvaus parantaa edelleen liiton rakennerahastotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Keski-Pohjanmaan liiton HVJ:n toimivuutta seurataan ja järjestelmää kehitetään matalla kynnyksellä esille tulleiden tarpeiden mukaisesti.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin Keski-Pohjanmaan liiton hallinnon kehittämistyötä toteuttamalla M-Files asianhallintajärjestelmän sähköisen arkistoinnin käyttöönotto, joka osaltaan pienentää asiakirjahallintoon ja tiedon eheyden ylläpitämiseen liittyviä riskejä. Myös liiton tiedonohjaussuunnitelma uudistettiin. Sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin parantaminen toteutettiin yhteistyössä älykkäitä liiketoimintaratkaisuja tarjoavan Kosilan kanssa.

Keski-Pohjanmaan liiton taloushallinnon järjestäminen ja vastuut ovat kuvattu liiton säännöissä ja ohjeissa, joista keskeisimmät ovat hallintosääntö ja liiton hankintaohje. Kirjanpitoa ja tilinpäätöksen sisältöä kehitettiin tilintarkastusyhteisön Keski-Pohjanmaan liitolle antaman palautteen perusteella.

Toimintavuonna 2023 liiton kirjanpito ja tilinpäätösvalmistelu hankittiin Monetra Oulu Oy:lta, joka otti vastuun sovittujen palvelujen tuottamisesta 1.1.2023 lukien. Muutos Monetra Oulu Oy:n asiakkaaksi sujui pääsääntöisesti ilman suurempia kitkatekijöitä, joskin eri taloushallinnon käytänteiden yhteensovittaminen ja yhteistyö vaatii suunniteltua enemmän yhteistyötä uuden palveluntuottajan kanssa. Olennaista muutoksessa oli kuitenkin se, että muutos ei aiheuttanut virheellistä toimintaa liiton taloudenpidolle taikka taloudellisia menetyksiä.

Toimintavuoden 2023 saatettiin loppuun KP-Cobra Invest Oy:n osakeyhtiölain (624/2006) mukainen purkaminen maakuntavaltuuston 23.5.2022 (4 §) ja KP-Cobra Invest Oy:n yhtiökokouksen 28.4.2023 tekemien päätöksen mukaisesti. Purkamisen toimenpiteet ovat suoritettu täysimääräisesti osakeyhtiölain 20. luvun vaatimusten mukaisesti ja yhtiökokouksen päätöksiä noudattaen. KP-Cobra Invest Oy on siten yhtiönä suunnitellusti purettu ja poistettu yhtiörekisteristä kevään 2023 aikana. Siten tämä merkittävä, yli kaksi vuosikymmentä liiton toimintaan vaikuttanut taloudellinen riski on lopullisesti poistettu ja yhtiö purettu.

Liiton henkilöstörakenne oli toimintavuoden 2023 lopussa uudistetun KPL JOHA 2023:n mukainen. Virkarakennetta on uudistettu 1.10.2022 lukien ja maakuntavaltuuston 28.11.2022 (17 §) tekemän päätöksen mukaisesti perustamalla Keski-Pohjanmaan liittoon neljä (4) uutta tehtävää 1.1.2023 lukien. Uusien tehtävien mukaiset rekrytoinnit toteutettiin loppuvuonna 2022 ja erityisesti vuoden 2023 aikana. Ensimmäisen käyttöönottovuoden kokemusten perusteella voidaan todeta, että uudistettu KPL:n JOHA on parantanut liiton tehtävien hoitoa, lisännyt tuloksellisuutta ja vähentänyt henkilöstön työkuormitusta.

Poikkeamia ei toimintasuunnitelmassa esitettyyn vuoden 2023 aikana aiheutunut. Koronavirusepidemian haitalliset vaikutukset näkyivät liiton toiminnassa lähinnä muuhun yhteiskuntaan verrattavalla tavalla, ja osaltaan aiheutti lisääntyneinä sairaspotilaaloina työkuormitusta paikallaolleille. Muutoin haitalliset vaikutukset jäivät toimintavuonna vähäisiksi.

Liiton henkilöstötilanne vahvistui toimintavuoden 2023 aikana neljällä (4) HTV:llä hyväksytyin Keski-Pohjanmaan liiton uudistetun johtamis- ja hallintojärjestelmän henkilöstökokoonpanon mukaisesti. Henkilöstön siirtymisiä uusiin tehtäviin ja työuralla edistymistä tapahtui, mutta aikaisempaa vähenemässä määrin. Viime kädessä kyse on kuitenkin yksilön omien toiveiden ja halukkuuksien sekä urasuunnitelmien toteutumisesta, johon vaikuttaminen työnantajalla on rajoitettua.

Toimintavuoden 2023 jatkettiin liiton henkilöstöasioiden ja tehtävien hoidon kehittämistä sijaisuusjärjestelmää parantamalla, vakioimalla perehdyttämisohjelmia ja nopeuttamalla rekrytointiprosessia. Yhtenä havaintona toimintavuoden rekrytoinneista oli se, että laajasti yhteiskunnassa vallitsevana ja myös maakunnan haasteena oleva osaavan työvoiman saatavuus ja sen myötä lisääntynyt palkkakilpailu näkyi rekrytoinnissa eikä tehtävävaatimusten mukaista henkilöstöä aina ollut rekrytoitavissa.

Toimintavuonna 2023 tehdyt työsuojelutoimenpiteet ja koronavirustilanteen haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisevät toimenpiteet ovat perustuneet maakuntahallituksen vuonna 2020 hyväksymään liiton työsuojelun toimintaohjelmaan (17.2.2020, 11 §) sekä valtioneuvoston koronavirustilanteen seurauksena antamiin päätöksiin, joilla on vastattu liitoon toimintaan kohdistuviin työsuojeluriskeihin ja ylläpidetty liiton henkilöstön työkykyisyyttä kaikissa tilanteissa ja koronavirustilanteesta huolimatta.

Kokonaisuutena voidaan todeta, että koronavirustilanteesta aiheutuneet muutokset eivät ole kasvattaneet liiton toimintaan kohdistuvaa taloudellista riskiä, heikentäneet liiton talouden ja toiminnan laillisuutta tai tuloksellisuutta taikka heikentäneet varojen ja omaisuuden turvaamista.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin liiton toiminnassa kahden kehittämisseskustelun menettelytapaa, kun tammikuussa 2023 järjestetyn vuosittaisen kehityskeskustelun lisäksi kesäkuussa toteutettiin ns. puolivuotisarviointi, jossa tarkasteltiin työtehtäviin liittyviä tarpeita, työssä kuormittumista ja ajankäyttöä ensimmäisen kuuden (6) kuukauden työskentelyn perusteella.

Toimintavuoden 2023 aikana liiton henkilöstö osallistui koronavirustilanteen turvallisuusmääräyksiä noudattaen liiton ulkopuolella järjestettyyn ja liiton sisäiseen täydennyskoulutukseen pääosin suunnitellusti ja perustuen ensisijaisesti työnantajaa koskeviin lakisääteisiin velvoitteisiin ja toissijaisesti kunkin työntekijän oman kehittämissuunnitelman mukaisiin tarpeisiin.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin syksyllä 2022 käynnistettyä liiton veto- ja pitovoiman edistämisen suunnittelua ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista. Tunnistetut ja tarvittavat kehittämistoimenpiteet toteutettiin KVTES:n ja lainsäädännön asettamien vaatimusten mukaisesti. Koko henkilöstön kehittämistapahtumat järjestettiin 29.5. ja 25.9. TyöPlus Oy:n tuella. Henkilöstön työhyvinvointia tuettiin järjestämällä koko päivän mittainen TYHY-päivä 9.6. merellisessä ympäristössä Villa Elbassa sekä joulukuussa järjestetyllä Jouluisella tapahtumalla Kruununvoudintalon historiallisessa miljöössä.

Toimintavuonna 2023 henkilöstöllä oli edelleen laajennetut työterveyspalvelut käytössään. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu ePassi-palvelulla, joka mahdollistaa yksilökohtaisen työhyvinvoinnin kehittämisen kulttuuri-, liikunta- ja työkykyisyyttä edistäviä palveluja ostamalla kunkin työntekijän omaan mielenkiintoon perustuen.

Kokonaisuutena arvioiden Keski-Pohjanmaan liiton vuoden 2023 toiminta toteutui toimintasuunnitelmassa 2023 – 2025 suunnitellulla tavalla. Toiminnan tulokset olivat odotetut. Lakisääteisten tehtävien toteuttamisesta ei tingitty.

Toimintavuoden 2023 Keski-Pohjanmaan liiton tulos näyttää tilinpäätöshetkellä 306 001,57 euron ylijäämää. Keski-Pohjanmaan liiton taloudenpito toteutui vuonna 2023 vakiintuneella, hyvällä toimintatasolla ja loi taloudellisesti vakaan ja ennustettavan pohjan vuoden 2024 toiminnalle.

Kokkolassa

19.2.2024

Jyrki Kaiponen

Jyrki Kaiponen
Maakuntajohtaja

1.2 Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden kehitys

1.2.1 Keski-Pohjanmaan liiton hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Pohjanmaan liitto aloitti toimintansa kuntayhtymänä vuonna 1994. Saman vuoden alussa voimaan tullut uusi aluekehityslaki määrittä Keski-Pohjanmaan liiton toimimaan aluekehitysviranomaisena. Kuntayhtymän kotipaikka on Kokkola ja kuntayhtymä on kaksikielinen.

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta jakautuu kolmeen vastuualueeseen; lakisääteiseen toimintaan (1201), muuhun kehittämistoimeen (sis. luottamushenkilöhallinnon ja vuokraustoiminnan, 1201, 1302 ja 1401) ja hanketoimintaan (1503-1521). Kuntayhtymän toimielimiä ovat maakuntavaltuusto, maakuntahallitus sekä tarkastuslautakunta ja virastoa johtaa maakuntajohtaja. Tilivelvollisia ovat maakuntahallituksen jäsenet ja maakuntajohtaja.

Keski-Pohjanmaan jäsenkuntien edustajainkokous valitsi kokouksessaan 6.9.2021 Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuuston toimikaudelle 2021-2025. Maakuntavaltuusto valitsi kokouksessaan 16.9.2021 maakuntahallituksen jäsenet toimikaudelle 2021-2023 sekä tarkastuslautakunnan jäsenet toimikaudelle 2021-2025. Maakuntavaltuusto valitsi kokouksessaan 27.11.2023 maakuntahallituksen jäsenet toimikaudelle 2024-2025.

Maakunnassa on aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista varten maakunnan yhteistyöryhmä (MYR). Maakunnan yhteistyöryhmän puheenjohtajaksi toimikaudelle 2021-2025 valittiin Timo Sillanpää. Keski-Pohjanmaan maakuntaviestityötä varten liiton toimielimenä toimii maakuntaviestityöryhmä. Keski-Pohjanmaan kulttuurin ja luovan talouden yhteistyöryhmä osallistuu maakunnan kulttuurin ja luovan talouden asioiden valmisteluun sekä kulttuuritehtävien koordinointiin. Järjestöasioissa kokoontuu Keski-Pohjanmaan järjestöjen työryhmä sekä hyvinvointiasioissa tarvittaessa Keski-Pohjanmaan hyvinvoinnin pyöreä pöytä.

1.2.1.1 Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuusto, toimikausi 2021-2025

Jäsenkunta	Valtuutettu	Puolue	Henkilökoht. varavaltuutettu
Halsua	Kujala Antti	kesk.	Kukkola Mira
	Koskela Taina	kd.	Ylikoski Aino-Maija
Kannus	Göös Sanna-Kaisa	kesk.	Huuki Erkki
	Huuki Ari	sd.	Kannussaari Mira
Kaustinen	Mäkelä Antti	kesk.	Tuomela Helinä
	Haukilahti Tiina	ps.	Rahkonen Marko
Kinnula	Pelkonen Esko	kesk.	Kinnunen Ilari
	Urpilainen Juha	sd.	Kröger Lasse

Kokkola	Herlevi Reino	kesk.	Pajunpää Tapio
	Paloranta Johanna	kesk.	Leivo Marjaana
	Ojala Jyrki	kesk.	Pietilä Oliver
	Ruisaho Sakari	sd.	Orjala Sirpa
	Haapasaari Emma	sd.	Koljonen Risto
	Teerikangas Emilia	sd.	Lahti Mauri
	Peltokangas Mauri	ps.	Hautamäki Jorma
	Koskela Minna	ps.	Kalliokoski Matti
	Keränen Ulpu	ps.	Heinua Susanna 16.5.2022 asti Luoto Riitta 17.5.2022 alkaen
	Anderson Stefan	r.	Lukkarinen Margita
	Snellman Hans	r.	Elfving Jennie
	Timonen Marlén	r.	Brandt Mats
	Nurmi-Lehto Anna	kok.	Puurula Juha
Haimakainen Pentti	kok.	Jukkola Janne	
Cygnel Hanna	vih.	Egge Faisa	
Kippo Hannu	kd.	Fiskaali Heimo	
Kruunupyy	Hagnäs Marika	r.	Wistbacka Inger
	Myllymäki Tapani	pro.	Filppula Seppo
Lestijärvi	Tiala Marja	kesk.	Koski-Vähälä Jorma
	Untinen Pentti	vas.	Kuorikoski Susanna
Perho	Itäniemi Sirpa	kesk.	Hertteli Anni
	Tamminen Mikko	kok.	Taivassalo Ahti
Reisjärvi	Niskakoski Mervi	kesk.	Vähäsöyrinki Arto
	Kinnunen Tuomo	ps.	Heinonen Tiina
Toholampi	Hylkilä Marja	kesk.	Etelämäki Anne
	Hovila Liisa	kok.	Rimpioja Jukka
Veteli	Torppa Hannes	kesk.	Tuominen Tarja
	Äivo Ilpo	ps.	Pajukangas Miika
Valtuutetut puolueittain			
KESK	12		
KOK	4		
SDP	5		
VAS	1		
PS	6		
KD	2		
RKP	4		
VIHREÄT	1		
PRO KRUUNYPYY	1		
YHT	36		

Valtuuston jäsenet ovat jäsenkuntiansa valtuutettuja. Varsinaisista maakunta-valtuutetuista on miehiä 19 eli 52,80 % ja naisia 17 eli 47,20 %. Henkilökohtaisista varavaltuutetuista on miehiä 20 eli 55,56 % ja naisia 16 eli 44,44 %.

Maakuntavaltuusto valitsi kokouksessaan 16.9.2021 toimikaudelle 2021-2025 maakuntavaltuuston puheenjohtajaksi Mauri Peltokankaan Kokkolasta, I varapuheenjohtajaksi Sakari Ruisahon Kokkolasta, II varapuheenjohtajaksi Pentti

Haimakaisen Kokkolasta ja III varapuheenjohtajaksi Marika Hagnäsin Kruunupyystä.

1.2.1.2 Maakuntahallitus

Maakuntahallitus, toimikausi 2021-2023

Jäsen	Puolue	Varajäsen
Pärkkä Timo, Halsua	kesk	Peltola Riikka, Kokkola
Leivo-Rintakorpi Tuija, Veteli	kesk	Parkkila Sirpa, Lestijärvi
Huuki Erkki, Kannus	kesk	Louhula Matti, Perho
Palosaari Anneli, Kokkola	kesk	Hekkala Markku, Kokkola
Kant Esa, Kokkola	sdp	Isotalus Tiina, Kokkola
Timonen Annika, Kaustinen	sdp	Mustajärvi Matti, Kaustinen
Orjala Jari, Kannus	kok	Hanni Eero, Kannus
Paananen Jukka, Kokkola	kd	Sarkkinen-Vuorinen Sanna, Kokkola
Lukkarinen Margita, Kokkola	rkp	Anderson Stefan, Kokkola
Sillanpää Timo, Kokkola	ps	Puolimatka Pekka, Kokkola
Pihlajakangas Päivi, Kannus	ps	Korkeasaari Pirjo, Veteli

Maakuntahallituksen puheenjohtajana toimi Timo Pärkkä ja varapuheenjohtajana Esa Kant.

Maakuntahallitus, toimikausi 2024-2025

Jäsen	Puolue	Varajäsen
Pärkkä Timo, Halsua	kesk	Peltola Riikka, Kokkola
Leivo-Rintakorpi Tuija, Veteli	kesk	Parkkila Sirpa, Lestijärvi
Huuki Erkki, Kannus	kesk	Louhula Matti, Perho
Palosaari Anneli, Kokkola	kesk	Hekkala Markku, Kokkola
Kant Esa, Kokkola	sdp	Isotalus Tiina, Kokkola
Timonen Annika, Kaustinen	sdp	Mustajärvi Matti, Kaustinen
Orjala Jari, Kannus	kok	Hanni Eero, Kannus
Paananen Jukka, Kokkola	kd	Sarkkinen-Vuorinen Sanna, Kokkola
Lukkarinen Margita, Kokkola	rkp	Anderson Stefan, Kokkola
Sillanpää Timo, Kokkola	ps	Puolimatka Pekka, Kokkola
Pihlajakangas Päivi, Kannus	ps	Korkeasaari Pirjo, Veteli

Maakuntahallituksen puheenjohtajana toimi Timo Pärkkä ja varapuheenjohtajana Esa Kant.

1.2.1.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta, toimikausi 2021-2025

Jäsen	Varajäsen
Herlevi Reino, Kokkola	Saari Esa, Kokkola
Keränen Ulpu, Kokkola	Haukilahti Tiina, Kaustinen
Kautto Marko, Kokkola	Pajunpää Suvi, Kokkola
Kauppi Pekka, Kokkola	Haapasalo Joni, Kokkola

Törmä Anja, Kannus

Erkkilä Esa, Kannus

Lautakunnan puheenjohtajana toimi Reino Herlevi ja varapuheenjohtajana Ulpu Keränen.

1.2.2 Alueen taloudellinen kehitys

Keski-Pohjanmaan väestömäärä oli tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden 2023 lopussa 67 742. Pudotusta vuodentakaiseen on 63 henkilöä. Alentunut syntyvyys, kuolleisuus ja maan sisäinen nettomuutto ovat viime vuosina vähentäneet maakunnan väestömäärää, kun taas maahanmuutto on lisännyt sitä.

Maakunnan työllisyysaste oli Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2023 73,7 %. Koko maan vastaavan luku oli 73,6 %. Vuoden 2023 lopussa Keski-Pohjanmaalla oli Pohjanmaan ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan 2 946 työtöntä työnhakijaa, joka on 351 enemmän kuin vuoden 2022 lopussa.

Keski-Pohjanmaa on työpaikkojen suhteen omavarainen. Alueen työpaikka-omavaraisuusaste oli vuonna 2022 101,3 %. Toimialoittain tarkasteltuna maakunnan suurimpia työllistäjiä ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus, tukku- ja vähittäiskauppa, koulutus, maa-, metsä- ja kalatalous sekä kuljetus ja varastointi. Eniten työpaikkoja on viime vuosina hävinnyt maa- ja metsätaloudesta. Eniten työpaikkoja on syntynyt sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja teollisuuteen.

Vuoden 2021 bruttokansantuote oli Keski-Pohjanmaalla 39 071,30 €/asukas, joka on kymmenenneksi korkein Manner-Suomen maakunnista.

Vuonna 2022 Keski-Pohjanmaan taloudellinen huoltosuhde parani hiukan edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2022 Keski-Pohjanmaalla oli 141 (144 vuonna 2020) huollettavaa sataa työssäkäyvää kohden (koko maan vastaava luku 130).

Alueen haasteena on edelleen alhainen koulutustaso ja innovaatiotoiminnan vähäisyys. Ikäryhmissä 20–59-vuotiaat perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus on jo koko maata korkeampi, mutta vanhemmissa ikäluokissa osuus jää selkeästi koko maata alhaisemmaksi. Vuonna 2022 vähintään toisen asteen tutkinnon oli suorittanut 73,0 % 15-vuotta täyttäneistä keskipohjalaisista, kun koko maan vastaava luku oli 74,7 %. Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus korostuu Keski-Pohjanmaalla koko maahan verrattuna, kun taas korkea-asteen suorittaneiden osuus jää selkeästi koko maan tasoa alhaisemmaksi (Keski-Pohjanmaa 27,0 %, koko maa 33,3 %).

Keski-Pohjanmaan kuntien taloudellisia tunnuslukuja maakuntatasolla. Vuoden 2023 lopullisia tilinpäätöstietoja ei ole kaikkien kuntien osalta vielä käytettävissä:

	Keski-Pohjan- maa	Koko maa
Tulovero % 2023	8,95	7,38*
Investoinnit. €/asukas 2022	454	765
Lainakanta €/asukas 2022	4 971	3 378

*) Manner-Suomen kuntien tiedot

1.2.3 Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa

Liiton taloudessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. Liiton tytäryhtiö KP-Cobra Invest Oy:n toiminta lakkautettiin toimintavuoden 2023 aikana.

Vuoden 2023 alusta alkaen Keski-Pohjanmaan liiton taloushallintopalvelut siirtyivät Kokkolan kaupungilta Monetra Oulu Oy:n hoidettaviksi.

1.2.4 Liiton henkilöstö

Vuoden 2023 lopussa Keski-Pohjanmaan liitossa työskenteli 21 henkilöä (17/2022). Lakisääteisen toiminnan vastuualueella oli kahdeksantoista (18) työntekijää ja muun kehittämistoimen vastuualueella yksi (1). Hankerahoitusta saatiin yhden kokoaikaisen (0,58 htv) ja kahden osa-aikaisen (50 %) hanke-työntekijän (0,67 htv) palkkaukseen sekä teknisen tuen kautta 2,3 henkilötyövuoden verran, yhteensä 3,55 htv (3,14/2022). Virkoja Keski-Pohjanmaan liitossa oli vuoden 2023 alkaessa kuusi (6); maakuntajohtaja, hallintojohtaja, elinvoimajohtaja, suunnittelujohtaja, aluesuunnittelupäällikkö, sekä kehittämispäällikkö. Toimintavuoden 2023 aikana Keski-Pohjanmaan liitossa päättyi useita työsuhteita ja tilalle rekrytoitiin uutta henkilöstöä. Taloushallinnon palvelut ostettiin Monetra Oulu Oy:ltä ja palkkahallinnon palvelut ostettiin Kokkolan kaupungilta.

Vuoden 2023 aikana jatkettiin työyhteisön hyvinvoinnin parantamista. Työyhteisön avoimuutta lisääviä viikkopalavereita järjestettiin viikoittain ja sisäistä tiedonkulkua parantavia toimistopalavereita kuukausittain, pääsääntöisesti maakuntahallituksen kokousten jälkeisinä päivinä. Työterveyspalvelut ostettiin edellisten vuosien tapaan Työplus Oy:ltä. Työterveyshuollon päivitetyn toimintasuunnitelman mukaisesti henkilöstön terveystarkastukset toteutettiin toimintavuoden aikana eTerveyskyselyllä, jonka pohjalta suoritettiin kohdennetut etä-terveystarkastukset tarvittaessa.

Vuoden 2023 aikana toteutetut koulutukset perustuivat Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan, jonka maakuntahallitus hyväksyi huhtikuussa 2023. Toimintavuoden aikana liitto tarjosi henkilöstölle ulkopuolelta ostettua täydennyskoulutusta tarvelähtöisesti. Henkilökunnan koulutuksiin varatut toimintamäärärahat alittuivat, koska suurin osa koulutuksista oli maksuttomia TEM:n järjestämiä verkkokoulutuksia.

Keski-Pohjanmaan liitossa on laadittu vuodelta 2023 erillinen henkilöstöraportti.

1.2.5 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit	
Kohde	Toimenpiteet riskin minimoimiseksi
Lainsäädännön kehittyminen ja maakuntaliiton tehtävät	Työntekijöiden perehdyttäminen
Rahoituksen riittävyys uusien maakuntaliiton tehtävien hoitamiseen	Tehtäväjärjestelyt Kuntien jäsenmaksuosuuksien kasvattaminen
Henkilöstön vaihtuvuus	Sijaisuusjärjestelmän ja perehdyttämisohjelman kehittäminen Työn imu
Maakuntaliiton tulevaisuus	Muutoksen tunnistaminen ja varautuminen

1.3 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Keski-Pohjanmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vastaa maakuntahallitus. Sisäistä valvontaa Keski-Pohjanmaan liitossa ohjaa vuonna 2020 maakuntahallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan yleisohje.

Toimintavuodelta 2023 on laadittu sisäisen valvonnan raportti, jonka maakuntahallitus käsittelee tammikuun 2024 kokouksessaan. Sisäisen valvonnan näkökulmasta Keski-Pohjanmaan liiton toiminta on vuoden 2023 aikana toteutunut suunnitellusti ja toimintaa kehittäen. Kehittämistoimenpiteet ovat kohdistuneet sekä liiton avaintulosten suunnittelun ja toteuttamisen parantamiseen, että hyvän hallinnon edistämiseen liiton toiminnassa. Sisäisessä valvonnassa ei vuoden 2023 aikana havaittu poikkeamia, epäsäännöllisyyksiä tai virheitä. Liiton toiminta on perustunut voimassa oleviin lainsäädöksiin, hallintosääntöön ja ohjeasiakirjoihin. Liitto kykeni toteuttamaan lainsäädännön asettamat, Liiton perussopimuksessa esitetyt ja vuoden 2023 talous- ja toimintasuunnitelman mukaiset tehtävät hyvin ja tehtyjen linjausten mukaisesti. Lakisäateisten tehtävien toteuttamisesta ei ole tingitty. Liiton taloudenpito on toteutunut hyvin eikä poikkeamia ole havaittu.

Toimintavuonna 2023 otettiin käyttöön Keski-Pohjanmaan liiton välittävän toimielimen uudistettu hallinto- ja valvontajärjestelmä (HJV), jonka mukaisesti rakennetehtävät toteutettiin vuoden 2023 aikana. Uudistettu HJV-kuvaus parantaa edelleen liiton rakennerahastotoiminnan laatua ja vaikuttavuutta.

Keski-Pohjanmaan liiton vakuutukset ovat LähiTapiolassa ja voimassa olevia vakuutuksia päivitetään tarpeen mukaan. Liiton tietotekniikkaan kohdistuvia inhimillisiä riskejä torjutaan tietoturvaohjeistuksella ja teknisiä riskejä palomuurijärjestelmällä sekä virussuojauksella.

1.4 Konsernin toiminta ja talous

1.4.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Keski-Pohjanmaan liiton 100 % omistuksessa oli kaksi osakeyhtiötä; Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötorni sekä KP-Cobra Invest Oy.

Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötornin toimialana on omistaa ja hallinnoida Kokkolassa Rantakatu 14 kiinteistöä, jossa sijaitsevat myös Keski-Pohjanmaan liiton tilat. Liiton käytössä ovat II-kerroksen toimistotilojen lisäksi ns. tornin toimistohuone, kattokerroksen toimisto- ja kokoustilat sekä kellarikerroksen varastotiloja. Liiton tiloissa vuokralla ovat Retta Services Oy, Loomis Suomi Oy, DNA Tower Finland Oy sekä yksi yksityishenkilö. Säästötornin kiinteistö on Museoviraston suojelema (Vaasan LH 31.5.1972 n:o B-1264).

KP-Cobra Invest Oy:n toimialana on yritystoiminnan tukeminen ja työllisyyden edistäminen Keski-Pohjanmaan alueella, jota varten yhtiö antaa taloudellista tukea ja rahoittaa alueen yrityksiä ja yhteisöjä.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat konsernin tytäryhteisöt.

1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Keski-Pohjanmaan liiton konserniohjeen marraskuussa 2021. Konserniohjeella tuodaan puitteet ensisijaisesti Keski-Pohjanmaan liiton konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kuntayhtymän tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja sekä tehostaa Keski-Pohjanmaan liiton konsernin johtamisen edellytyksiä siten, että konsernia ja kuntayhtymän muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntayhtymän kokonaisuus huomioon ottaen.

Keski-Pohjanmaan liiton toiminta- ja taloussuunnitelmassa otetaan huomioon konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitukset toimittavat kuntayhtymään sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi konserniyhtiöiden tulee antaa tiedot mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Keski-Pohjanmaan liiton konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Konserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhtiöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpito-tapaa. Tytäryhteisöt laativat kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksistä on laadittavissa konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös sisältää konsernita-seen, -tuloslaskelman, -rahoituslaskelman ja liitetiedot. Kuntayhtymän talous-hallinto antaa ohjeet tilinpäätöksen laatimisesta ja tarvittaessa myös kirjanpidon järjestämisestä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu tytäryhteisöjen hal-litusten ja toimitusjohtajien vastuulle. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja me-nettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan val-vonnan toimivuutta. Tytäryhteisön toimitusjohtajan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuu-den varmistamisesta. Tytäryhtiöiden tulee lähettää toimielintensä esityslistat ja pöytäkirjat konsernijohdolle.

1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio konsernin todennäköi-sestä tulevasta kehityksestä

Toimintavuonna 2023 saatettiin loppuun KP-Copra Invest OY:n osakeyhtiölain (624/2006) mukainen purkaminen maakuntavaltuuston 23.5.2022 (4§) ja KP-Copra Invest Oy:n yhtiökokouksen 28.4.2023 tekemien päätösten mukaisesti.

Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötorin tulos vuonna 2023 oli 23,95 euroa. Yhti-össä ei ole ollut tilikauden aikana tai sen päättymisen jälkeen normaalista poik-keavia tapahtumia.

1.5 Tilikauden tulos

Keski-Pohjanmaan liiton tilikauden tulos on ylijäämäinen 306 001,57 euroa.

Maakuntahallituksen esitys tuloksen käsittelemiseksi:

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että vuoden 2023 tilikauden tulos, 306 001,57 euroa siirretään Keski-Pohjanmaan liiton kehittämisrahas-toon.

Keski-Pohjanmaan liiton kokonaistulot ja -menot 2023

Tulot	1 000 €	Menot	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
- Toimintatuotot	2 061	- Toimintakulut	1 755
- Korkotuotot		- Korkokulut	
- Muut rahoitustuotot		- Muut rahoituskulut	
Kokonaistulot	2 061	Kokonaismenot	1 755

Täsmäytys:

Kokonaistuotot – Kokonaismenot = 2 061 – 1 755 = 306

2 TOIMINTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

2.1 Talousarvion ja toimintasuunnitelman tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite 1: Hyödynnetään täysimääräisesti EU:n ja kansallisen tason verkostoja ja rahoitus instrumentteja Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämiseksi

Vastuuhenkilöt: Elinvoimajohtaja, kehittämispäällikkö, kv-suunnittelija, rahoitus- ja maksatusviranomaisen valmistelijat.

Mittarit:

- EU:n rakennerahastokauden 2014–2020 loppuun saattaminen ja ohjelmakauden 2021-2027 toimeenpano.
- Keski-Pohjanmaan liiton rahoittaja ja maksatusviranomaisuuden palvelukykyisyys.
- Rakennerahastotoiminnan säännösten sekä maakuntaohjelman ja kasvuohjelman mukaisuus.
- Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisen tuloksellisuus.

Toteuma:

Vuonna 2023 saatettiin loppuun EU:n rakennerahastokauden 2014-2020 hankkeet suunnitellusti vuoden loppuun mennessä. Viimeiset hankkeet päättyivät sovitusti vuoden loppuun mennessä.

Ohjelmakauden 2021-2027 osalta Keski-Pohjanmaan liitolla on ollut vuoden 2023 aikana avoinna kaksi EAKR-hakua, joihin on tullut yhteensä 20 hakemusta 11 eri hankekokonaisuudesta, yhteensä 4 003 934 euron arvosta. JTF-haku oli auki jatkuvana hakuna 21.4-31.12.2023. Oikeuden mukaisen siirtymän rahastoon on tullut hakemuksia yhteensä 49 kappaletta, 22 eri hankekokonaisuudesta arvoltaan 9 645 002 euroa.

Valtioneuvoston Keski-Pohjanmaan liitolle myöntämä alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) -määräraha sekä alueellisten innovaatioiden ja kokeilujen käynnistämiseen tarkoitettua määräraha on ollut haettavana 3.4.–27.4. jatkuvana hakuna 12.6.–31.12.2023. Hakemuksia on tullut yhteensä 28 kappaletta, 1414369 euron edestä.

Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan liitto osallistui suunnitellusti Älykäs erikoistuminen Itä- ja Pohjois-Suomessa 2022-2027 (ELMO II) hankkeen toimeenpanoon. ELMO II hankkeen tavoitteena on Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanon seuranta ja päivittäminen uuden ohjelmakauden tavoitteisiin.

Joulukuussa 2023 päättyi Älykäs erikoistuminen Itä- ja Pohjois-Suomessa 2022-2027 (ELMO II) – hanke. Hankkeessa valmistui Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen älykkään erikoistumisen strategia. Strategia on hyväksytty maakuntahallituksessa 13.11.2023. Hankkeen päätyttyä yhteisen älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano sekä Itä- ja Pohjois-Suomen yhteistyö siirtyy osaksi maakuntien liittojen jokapäiväistä toimintaa.

Matkailun kehittämisen Interreg Europe hankkeen (Systour) toimeenpanoa toteutettiin projektisuunnitelman mukaisesti vuonna 2023.

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategian 2030 toimeenpano aloitettiin 11.9.2023 yhdessä sidosryhmien kanssa. Keski-Pohjanmaan kansainvälinen koordinaatioryhmä on kokoontunut kolmesti vuonna 2023 ja sopinut vastuunjaosta Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisen edistämiseksi. Koordinaatioryhmän tavoitteena on kansainvälistymisstrategian toimeenpano ja toteutumisen seuranta mittareihin perustuen sekä maakunnan toimijoiden välisen kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen ja koordinoiminen. Ryhmä toimii alustana tiedonvaihdon ja yhteistyön rakentamiselle.

Kansainvälinen yhteistyö on tuonut maakuntaan lisää taloudellisia resursseja esimerkiksi Interreg-hankkeiden myötä (Europe, Aurora, Baltic Sea Region sekä Northern Periphery and Arktis). Keskipohjalaisia Interreg-hankkeita hyväksyttiin maakuntaan vuonna 2023 yhteensä 10, niistä kolmessa keskipohjalaiset toimijat ovat koordinaattoreina ja seitsemässä keskipohjalaiset ovat partnereina. Avautuvista Interreg-hauista on tiedotettu aktiivisesti ja ohjelmien toimeenpano on edennyt suunnitellusti.

Tavoitearvot:

- *EU:n rakennerrahastokauden 2014–2020 hankkeet ovat pääosin päätetty suunnitellusti (lukumääräisesti > 90 %).*
- *On järjestetty ainakin kaksi (2) uuden ohjelmakauden hakukierrosta toimintavuoden aikana.*
- *On toteutettu AKKE-rahoituksen hallinnointi jatkuvan haun periaatteen mukaisesti.*
- *On toteutettu hankekierrosten edellyttämät hankeinfot hanketoimijoille.*
- *Keski-Pohjanmaan liiton rahoittaja- ja maksatusviranomaisuuden palvelukykyisyys arvioidaan asiakastyytyväisyyskyselyssä vähintään tasolle 4 (asteikko 1-5).*
- *Hanketoimijat kokevat Keski-Pohjanmaan liiton rakennerrahastoryhmän toiminnan aktiiviseksi, kannustavaksi ja tulokselliseksi.*
- *Rakennerrahastotoiminta on toteutettu toimintaa ohjaavien säädösten mukaisesti eikä virhetoimintoja ole raportoitu.*
- *Kansainvälistyminen ja kansainvälisten rahoituskanavien tunnistaminen on tuottanut Keski-Pohjanmaan liitolle konkreettista elinkeinotoimintaan liittyvää tai taloudellista hyötyä. Kansainvälisellä yhteistyöllä on kyetty saamaan maakuntaan lisää taloudellisia resursseja käyttöön.*

Tavoite 2: Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022–2025 toimeenpano etenee asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja elinvoimaisuus kehittyy

Vastuuhenkilöt: Suunnittelujohtaja, elinvoimajohtaja, avaintulosalueiden henkilöstö

Mittarit:

- Keski-Pohjanmaan suunnittelu- ja toimeenpanotehtävien edistäminen
- Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040, maakuntaohjelman 2022–2025 ja kasvuohjelman 2022-2023 sekä muiden alastrategioiden ohjaavuus kuntien elinvoimaisuuden edistämässä.
- ALKE-neuvottelujen toimeenpano
- Edunvalvontasuunnitelman tavoitteiden toimeenpano
- Kuntien ilmastotyön hanke ja kulttuurimaakuntahanke

Toteuma:

Keski-Pohjanmaan liitto valmisteli toimintavuoden aikana ja yhdessä sidosryhmiensä kanssa maakunnallisen tulevaisuuskatsauksen 2032, joka hyväksyttiin maakuntahallituksessa elokuussa 2023. Tulevaisuuskatsaus esittää päättäjille kattavan kuvan nykytilanteesta, arvioituja mahdollisia kehityskulkuja sekä näkymiä siihen, miten haasteita voidaan ratkaista.

Tulevaisuuskatsauksen pohjalta valmisteltiin maakuntaohjelmaa viimeiset kaksi vuotta toimeenpaneva Keski-Pohjanmaan kasvuohjelma 2024-2025. Myös sen valmistelu toteutettiin yhteistyössä maakunnan eri sidosryhmien kanssa. Sidosryhmät olivat molemmissa valmisteluissa aktiivisesti mukana, ja saadun palautteen mukaan tyytyväisiä saamaansa mahdollisuuteen osallistua valmisteluun.

Maakuntaohjelman osana oleva Älykkään erikoistumisen strategia päivitettiin, minkä jälkeen Keski-Pohjanmaan liitto osallistui Itä- ja Pohjois-Suomen älykkään erikoistumisen strategian päivitystyöhön.

Keski-Pohjanmaan kansainvälistymisstrategian 2030 toimeenpano aloitettiin yhteistyössä toimijoiden kanssa.

Uuden hallituskauden myötä alkoi uuden, vuoden 2024 alussa tehtävän, aluekehittämispäätöksen valmisteluprosessi. Valmisteluprosessiin kuului syksyn 2023 kuluessa sekä osallistuminen erilaisiin tilaisuuksiin että materiaalin tuottamista valmisteluprosessiin. Keski-Pohjanmaan liitto osallistui aluekehittämispäätöksen valmisteluprosessiin erityisesti Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) ja sen valmisteluverkoston työskentelyn kautta.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat esittivät vuonna 2022 OECD:lle pyynnön selvittää Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien alueen (NSPA-alue) kehitystilannetta ja taloudellisia eroja suhteessa muuhun Suomeen. Vuoden 2023 aikana Keski-Pohjanmaan liitto osallistui selvitystyöhön ja tutkimukseen vastaamalla

laajaan kyselyyn sekä isännöimällä OECD:n edustajien vierailua Keski-Pohjanmaalla 21. – 22.11.2023. Vierailu liittyi tutkimuksen tiedonhankintaa koskevaan osaan.

Keski-Pohjanmaan liitto osallistui maakunnallisen TE2024-uudistusta valmistelevan ryhmän työskentelyyn. Maakunnan liitto oli mukana valmistelussa maakunnan tulevaisuuden kehittämisintressin esille tuomiseksi valmistelussa ja uudistuksen toteutuksessa.

AKKE-rahoituksella toteutettava Kasvun, osaamisen ja elinvoiman (KOE) kehittämisshanke käynnistyi huhtikuussa. Keski-Pohjanmaan liitto on vuoden 2024 loppuun asti kestävä hankkeen päätoteuttaja. Hankkeen päämääränä on alueen elinvoiman ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Päämäärästä johdetut tavoitteet ovat:

- osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen sekä työelämässä olevassa olevan työvoimareservin vahvistaminen ja osaamisen kehittäminen
- TKI-toiminnan edistäminen, erityisesti mikro- ja Pk-yrityssectorilla
- maakunnan muutoskykyisyyden parantaminen ja maakunnan tunnettujen kasvattaminen.

Vuoden 2023 aikana Keski-Pohjanmaan liitto laati yhteistyössä kuntien ja sidosryhmien kanssa energiamurroksen edistämisen suunnitelman sekä digikompassin.

Tavoitearvot:

- *Keski-Pohjanmaan maakunnan hanketoiminta toteuttaa maakuntastrategiassa 2040, maakuntaohjelmassa 2022–2025 ja kasvuohjelmassa 2022-2023 edistettäväksi määritettyjä tavoitteita.*
- *TKI-toiminta on määrällisesti laajentunut ja vahvistunut erityisesti pk-sektorin toimijoiden määrän osalta sekä maakunnallisten strategioiden ja ohjelmien toimeenpanon seurauksena.*
- *Kasvuohjelma 2022-2023 tuottaa konkreettisia kehittämistoimenpiteitä alueella, ja niitä rahoitetaan alueellisen rahoitussuunnitelman mukaisesti*
- *ALKE-keskusteluprosessi on toteutettu ja aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva on päivitetty. Sopimuksenvaraisten AKKE-hankkeiden toimeenpano on käynnistetty.*
- *On toteutettu kasvuohjelman 2024-2025 valmistelutyö, teemaryhmien työtä on jatkettu ja ryhmät ovat osallistettu kasvuohjelman valmisteluun ja suunnitteluun. Kasvuohjelma on hyväksytty toteutettavaksi 12/2023 mennessä.*
- *On saatettu loppuun Keski-Pohjanmaan kuntien ilmastotyön edistämistä koskeva hanke ja kuntien tyytyväisyys hankkeen tuloksiin ylittää tason 4,0 (asteikko 1-5).*
- *On saatettu loppuun Keski-Pohjanmaan kuntien kulttuurityötä edistävä hanke ja kuntien tyytyväisyys hankkeen tuloksiin ylittää tason 4,0 (asteikko 1-5).*

Tavoite 3: Keski-Pohjanmaan aluesuunnittelutyö etenee

Vastuuhenkilöt: Suunnittelujohtaja, aluesuunnittelupäällikkö, liikennejärjestelmäsuunnittelija

Mittarit:

- Maakuntakaavan strateginen ohjaavuus ja oikeusvaikutteisuuden toteutuminen.
- Maakuntakaavoituksen edistäminen tuulivoiman, kaivannaisalan, viheralueiden sekä virkistysalueiden ja matkailun suunnittelun osalta
- Merialuesuunnittelutehtävien toteuttaminen.
- Paikantamista koskevan aineiston ja työskentelyn tuottavuus.

Toteuma:

Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan liitto antoi lausunnot kaikkiin maakunnan aluesuunnitteluun liittyviin lausuntopyyntöihin oikeusvaikutteisiin maakuntakaavoihin perustuen. Maakuntakaavoilla (1.-5.) on kuntien kaavatyötä ohjaava vaikutus, mikä on myös ollut yhtenä maakuntakaavan tavoitteena. Keski-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi 5.vaihemmaakuntakaavan 29.11.2021 § 30.

Toimintavuoden 2023 aikana valmisteltiin 6.vaihemmaakuntakaavaan liittyvät maakunnalliset viherrakenneselvitystyö ja kulttuurihistoriallisten kohteiden selvitys. Keväällä ja kesän alussa pidetyissä kuntatapaamisissa ja iltatilaisuuksissa kerättiin tietoa tuulivoimarakentamiseen ja muun uusiutuvan energian maankäytön suunnitteluun sekä myös muihin maakuntakaavan teemoihin. Viherrakenneselvitys ja kulttuurihistoriallisten kohteiden selvitys valmistuvat tammiukuussa 2024. Tarvittavat tiedot saatiin tuulivoimapotentiaalin sijoitussuunnitelmaan, jota hyödynnetään 6. vaihemmaakuntakaavan luonnoksen tuulivoimaesitykseen. Tuulivoimapotentiaalia on tarkasteltava vielä Puolustusvoimien/ 2. logistiikka rykmentin kanssa käytävässä neuvottelussa.

Maakuntakaavoitusta varten laaditaan vielä erilliset Natura- ja maisemaselvitykset. Muulta osin maakuntakaavoitus etenee suunnitellun aikataulun mukaisesti.

Liikennejärjestelmäsuunnittelussa tuotettiin vuoden alkupuoliskolla Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvä raideliikenteen selvitystyö. Selvitystyön johtopäätökset antoivat osaltaan perusteet esittää maakunnan tarpeet liikenne 12 suunnitelman valmisteluun sekä Keski-Pohjanmaan liikennestrategian päivittämiseen.

Merialuesuunnittelu käynnistyi hankkeena MSP – EGD (Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma) eli Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi. Hanke toteutetaan ajalla 7/2023–12/2025. Merialuesuunnittelu maakunnat järjestivät alueellisia Meritulivoiman vuorovaikutusfoorumeita, joista yksi pidettiin Vaasassa 31.10.2023, ja

jossa oli paikalla merellisiä toimijoita Keski-Pohjanmaalta ja Pohjanmaalta yhteensä noin 100 henkeä.

Tavoitearvot:

- *Maakunnan 6. vaihemaakuntakaavan valmistelua on edistetty hankkeen suunnitteluajataulun ja tavoitteiden mukaisesti. Vaihemaakuntakaavan valmistelua tukevien selvitysten laatiminen on pääosin (> 90 %) toteutettu.*
- *On laadittu maakunnallinen tuulivoiman sijoittamissuunnitelma kuntien alueille pohjalaismaakuntien yhteistyössä valmisteleman tuulivoimapotentialiselvitystyön perusteella. Kansalaiset ja kunnat ovat osallistutettu suunnitteluun.*
- *On osallistuttu merialuesuunnitelman valmisteluun kansallisten tavoitteiden mukaisesti.*
- *On osallistuttu valtakunnallisen Liikenne 12 -suunnitelman valmisteluun LVM:n ohjaamalla tavalla.*
- *On käynnistetty Keski-Pohjanmaan alueelliseen liikennejärjestelmätyn valmistelu ja tarvittavien esiselvitysten laatiminen.*

Tavoite 4 Keski-Pohjanmaan toiminnan tuloksellisuus on varmistettu kansainvälisyydellä, yhteistyöllä ja asiantuntijuudella

Vastuuhenkilöt: Suunnittelujohtaja, elinvoimajohtaja, hallintojohtaja, avain- ja tukitulosalueiden henkilöstö.

Mittarit:

- Eri tulosalueiden tuloksellisuuden ja lisäarvon tuottaminen maakunnalle.
- Aktiivinen viestintä ja vaikuttaminen
- Tuloksekas edunvalvontatyö
- EU-toimiston ja kansainvälisten verkostojen hyödyntäminen
- Kotimaisten ja maakunnallisten verkostojen vaikuttavuus.

Toteuma:

Keski-Pohjanmaan liitto oli vuonna 2023 aktiivisesti mukana Merenkurkun neuvoston (EAYY) hallitustyöskentelyssä ja osallistui sen strategian valmisteluun.

Keski-Pohjanmaan liitto jatkoi yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kanssa. EU-toimistolla on edunvalvonnallinen rooli EU-instituutioiden suuntaan. Toimisto pyrkii vaikuttamaan IP-alueen kannalta olennaisiin EU-politiikkoihin, lainsäädäntöehdotuksiin ja kehityslinjoihin.

Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan liitto edisti vahvasti Keski-Pohjanmaan lithium-kaivos-hankkeen tietoisuutta ja vaikuttavuutta Euroopan komission ja OECD:n johtamassa TSI EU -mining region hankkeessa.

Keski-Pohjanmaan liiton kulttuurin ja luovien alojen koordinaatiota ja toimintamallien kehittämistä maakunnan, kuntien ja kansallisten kulttuuri- ja taidetoimijoiden verkostoissa toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Keski-Pohjanmaan maakuntajuhla järjestettiin heinäkuun ensimmäisenä viikonloppuna yhteistyössä Vetelin kunnan kanssa.

Keski-Pohjanmaan liitto laati yhdessä Hyvinvointialue Soiten kanssa maakunnallisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman. Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella toteutettava alueellisen kehittämistehtävän toimeenpano Kumaha-hanke saatettiin loppuun.

Tavoitearvot

- *Liiton vaikuttaminen ja edunvalvontatyö tuottaa jäsenkunnille hyötyä.*
- *Liiton viestintä on näkyvää, positiivista, ajankohtaista ja vaikuttavaa. SOME-viestinnän vaikuttavuutta on parannettu.*
- *On edistetty maakunnan vetovoimaisuutta ja näkyvyyttä osana työvoiman saatavuuden hanketta.*
- *Liiton asiantuntemus kansainvälisissä, kotimaisissa ja maakunnallisissa verkostoissa ja vaikuttamisessa on kehittynyt.*
- *Liiton kansainvälisyystoiminnalla ja yhteistyöllä IP-alueen EU-toimiston kanssa kyetään tuottamaan informaatiota ja tunnistamaan resurssimahdollisuuksia maakunnan eri toimijoiden tarpeisiin.*
- *On jatkettu maakunnallisen matkailun kehittämistä. On järjestetty ensimmäinen maakunnallinen matkailufoorumi Keski-Pohjanmaalla.*
- *On jatkettu aktiivista vaikuttamista maakunnan ja kuntien kulttuuri- ja taide-toimijoiden verkostossa.*
- *On vahvistettu ymmärrystä kulttuurin, taiteen sekä luovan talouden merkityksestä maakuntaan, kuntiin ja sen kaikkiin elinkeino- ja hyvinvointirakenteisiin.*

Tavoite 5: Keski-Pohjanmaan liiton työyhteisö, henkilöstö ja luottamus- henkilöhallinto toimii hyvän hallinnon ja työyhteisön tapaan

Vastuuhenkilöt: Maakuntajohtaja, hallintojohtaja, suunnittelujohtaja, elinvoimajohtaja

Mittarit:

- Luottamusmieshallinnon tyytyväisyys asioiden valmisteluun.
- Liiton henkilöstön työviihtyvyys.
- Työntekijöiden henkilökohtainen osallistuminen ja sitoutuminen työskentelyyn.
- Hyvän hallinnon periaatteiden toteutuminen päätöksenteossa.
- Arkistolain ja asiakirjahallinnon mukaisen toimintatavan ylläpitäminen liiton hallinnossa.
- Tietosuojan ylläpitäminen.
- Hyvä johtaminen.

Toteuma:

Vuonna 2023 jatkettiin Keski-Pohjanmaan liiton henkilöstön yhteisten toimistopalaverien järjestämiskäytäntöä, jonka mukaisesti toimistopalaverit järjestetään suunnitellusti kuukausittain, pääsääntöisesti maakuntahallituksen kokousten jälkeisinä päivinä ja tarvittaessa. Liiton johtoryhmä kokoontui vuonna 2023 yhteensä 16 kertaa. Johtoryhmässä käsiteltiin merkittävät, liiton toiminnan tulokellisuuteen liittyvien tehtävien hoitamista koskevat järjestelyt ja niiden yhteensovittaminen. Toimistokokouksessa käsiteltiin liiton kokonaistoimintaan liittyvät keskeiset asiakokonaisuudet sekä henkilöstöasiat yt-lain asettamien velvoitteiden mukaisesti.

Vuonna 2023 Keski-Pohjanmaan liitossa jatkettiin uudistetun johtamis- ja hallintojärjestelmän käyttöönottoa työskentelyssä. Käyttöönotossa on edistetty erityisesti eri avaintulosalueiden ja toimialojen valmistelun yhteensovittamista ja ohjausta maakunnan liiton tavoitteiden mukaisesti. Uuden JOHA:n edellyttämän liiton hallintosäännön valmistelu ei juurikaan edennyt hallintojohtajan ollessa estynyt suorittamasta virkatehtäviään.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin henkilöstökokoonpanon vahvistamista toteuttamalla viimeistenkin auki olevien uusien tehtävien rekrytoinnit. Suunnittelujohtajan virka täytettiin 1.8.2023. Uusi hallintojohtaja aloitti virassaan 1.9.2023 lukien. Liikennejärjestelmäsuunnittelijan tehtävän täyttö toteutettiin loppuun ja tehtävään valittu henkilö aloitti tehtävässään 1.10.2023 lukien.

Toimintavuonna 2023 jatkettiin liiton veto- ja pitovoiman kehitystyötä järjestelmällä koko henkilöstön kehittämistapahtumat 29.5.2023 sekä 25.9.2023 Keski-Pohjanmaan liitossa TyöPlus Oy:n tuella. Kehittämispäivän päätteeksi todettiin, että työtä jatketaan tunnistettujen kehittämistarpeiden mukaisesti ja liiton omin toimenpitein.

EU:n tietosuojasetuksen (GDPR) tavoitteena on varmistaa, että henkilötietoja käsitellään tietosuojaperiaatteiden mukaisesti, suunnitellusti, vastuullisesti ja johdonmukaisesti. Vuonna 2023 saatettiin loppuun liiton arkiston sähköistämistyö ja toiminnanohjausjärjestelmä uudistettiin. Työtä toiminnanohjauksen edistämiseksi ja prosien selkeyttämiseksi sekä tietosuojaryhmän työtä henkilökunnan kanssa tietosuojan edelleen parantamiseksi sekä henkilötietojen käsittelyn turvaamiseksi jatkettiin vuonna 2023.

Tavoitearvot

- *Henkilöstön työtyytyväisyyttä ylläpidetään ja kehitetään.*
- *Jokainen työntekijä on osallistunut ja sitoutunut työyhteisöä parantavaan toimintaan.*
- *Maakuntahallituksen tyytyväisyys päätöksenteon valmisteluun ja laatuun ylittää tason 4,0 (asteikko 1-5).*
- *Luottamusmiesshallinnon päätöksenteko on lainsäädännön- ja lainmukaista eikä poikkeamia esiinny.*
- *Liiton viranomaisvalmistelu toteutuu kaikissa suhteissa hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.*

- *Liiton viranomaisvalmistelua johdetaan asiallisesti ja ihmisten johtaminen toteutuu yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.*
- *Liiton asiakirja-arkisto on selvitetty, tarvittavat hävittämiset ja säilytykseen tehtävät luovutukset tehty ja muutoinkin liiton asiakirjahallinto noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.*
- *Liiton tietosuojajoheistus ja käytänteet ovat säädösten mukaisia.*

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

TULOSLASKELMA

	v. 2023	v. 2022	Muutos %
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	1 650 137,00	1 491 200,00	10,7
Tuet ja avustukset	259 464,00	181 500,36	43,0
Muut tuotot	151 696,47	59 655,29	154,3
Yhteensä	2 061 297,47	1 732 355,65	19,0
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	1 086 836,59	899 613,07	20,8
Henkilöstösivukulut	186 695,50	155 893,78	19,8
Palvelujen ostot	363 535,94	292 890,18	24,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	20 435,91	33 093,09	-38,2
Muut toimintakulut	97 699,36	88 524,72	10,4
Yhteensä	1 755 203,30	1 470 014,84	19,4
TOIMINTAKATE	306 094,17	262 340,81	16,7
Korkotuotot	16,82	1,05	1501,9
Korkokulut	-83,08	-40,75	103,9
Muut rahoituskulut	-26,34	0,11	-24045,5
Yhteensä	-92,60	-39,59	133,9
VUOSIKATE	306 001,57	262 301,22	16,7
TILIKAUDEN TULOS	306 001,57	262 301,22	16,7
Varausten ja rahastojen muutokset			
Rahastojen vähennys			
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	306 001,57	262 301,22	16,7
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	117,4 %	117,8 %	

3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO		
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT		
	v. 2023	v. 2022
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	306 001,57	262 301,22
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	-2 890,00
Investointien tulot	8 409,40	0,00
Toiminnan ja investointien kassavirta	314 410,97	259 411,22
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	252 281,89
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	2 040,04
Saamisten muutos	21 768,90	7 823,05
Korottomien velkojen muutos	12 270,75	64 873,64
Rahoituksen rahavirta	34 039,65	327 018,62
Rahavarojen muutos	348 450,62	586 429,84
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	1 936 136,87	1 587 686,25
Kassavarat 1.1.	1 587 686,25	1 001 256,41
	348 450,62	586 429,84
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta €	1 347 214	1 184 210
Lainanhoitokate	346 148,74	262 301,2
Kassasta maksut, euro	1 755 313	1 450 784
Kassan riittävyys, pv	403	399

3.3 Tase ja sen tunnusluvut 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	Tase 31.12.2023	Tase 31.12.2022	Muutos €
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet			
Muut aineelliset hyödykkeet	19 259,73	19 259,73	0,00
Sijoitukset			0,00
Osakkeet ja osuudet	466 072,13	474 481,53	-8 409,40
Muut osakkeet ja osuudet	1 290,00	1 290,00	0,00
Muut lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
	<u>467 362,13</u>	<u>475 771,53</u>	-8 409,40
Pysyvät vastaavat yhteensä	486 621,86	495 031,26	-8 409,40
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiantojen ps-tili	3 158 507,73	2 735 633,42	422 874,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntireskontrasaatavat	5 681,04	3 801,63	1 879,41
Muut saamiset	20 324,87	26 175,70	-5 850,83
Siirtosaamiset	73 030,54	90 828,02	-17 797,48
	<u>99 036,45</u>	<u>120 805,35</u>	-21 768,90
Rahoitusarvopaperit			0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	0,00	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	<u>1 936 136,87</u>	<u>1 587 686,25</u>	348 450,62
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	<u>2 035 173,32</u>	<u>1 708 491,60</u>	326 681,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 680 302,91	4 939 156,28	741 146,63
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	439 820,39	439 820,39	0,00
Muut omat rahastot	514 583,11	252 281,89	262 301,22
Edellisen tilikauden ylijäämä	772 284,38	772 284,38	0,00
Tilikauden yli/-alijäämä	<u>306 001,57</u>	<u>262 301,22</u>	43 700,35
Oma pääoma yhteensä	2 032 689,45	1 726 687,88	306 001,57
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	3 158 507,73	2 735 633,42	-422 874,31
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikainen			0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikainen			0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	45 279,46	85 289,33	40 009,87
Muut tilivelat	269 732,84	270 024,80	291,96
Siirtovelat	174 093,43	121 520,85	-52 572,58

	489 105,73	476 834,98	-12 270,75
Vieras pääoma yhteensä	489 105,73	476 834,98	12 270,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 680 302,91	4 939 156,28	741 146,63
Omavaraisuusaste %	35,8	35,0	
Rahoitusvarallisuus €/asukas	23 €	18 €	
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	23,7	27,5	
Lainakanta 31.12.	0	0	
Asukasmäärä	67 805	67 988	

3.4 Talousarvion toteutuminen 2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2023

	<u>Talousarvio</u>	<u>Toteutunut 2023</u>	<u>Poikkeama (Ta-Tot)</u>	<u>Tot-%</u>
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	1 650 137	1 650 137	0	100,00
Tuet ja avustukset	167 200	259 464,00	92 264	155,18
Muut tuotot	65 400	151 696,47	86 296	231,95
Yhteensä	1 882 737	2 061 297,47	178 560	109,48
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	1 154 914	1 076 757,54	78 156	93,23
Henkilöstösivukulut	217 501	196 774,55	20 727	90,47
Palvelujen ostot	389 025	363 535,94	25 489	93,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	27 500	20 435,91	7 064	74,31
Muut toimintakulut	93 647	97 699,36	-4 052	104,33
Yhteensä	1 882 587	1 755 203,30	127 384	93,23
TOIMINTAKATE/KÄYTTÖKATE	150	306 094,17	305 944	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Korkotuotot	0	16,82	17	0,00
Korkokulut	-100	-83,08		83,08
Muut rahoituskulut	-50	-26,34	-26	0,00
Yhteensä	-150	-92,60	-10	61,73
TILIKAUDEN TULOS	0	306 001,57	305 934,66	
Rahastojen vähennys	0	0,00		
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	0	306 001,57		

KESKI-POHJANMAAN LIITTO
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN KOHDITTAIN

Kohta	Määräraha 2023	Toteutunut 2023	Poikkeama	Tot %	Toteutunut 2022	Muutos % ed. v
Liiton lakisääteinen toiminta						
Tulot	3 000	88 712	85 712	2 957,1	12 786	593,8
Menot	-1 383 659	-1 190 999	192 660	86,1	-993 742	19,8
Yhteensä netto	-1 380 659	-1 102 287	278 372	79,8	-980 956	12,4
Liiton muu toiminta						
Tulot	44 300	42 895	-1 405	96,8	42 819	0,2
Menot	-231 576	-199 690	31 886	86,2	-185 175	7,8
Yhteensä netto	-187 276	-156 795	30 482	83,7	-142 356	10,1
Hallinto						
Tulot	0	0	0	0,0	0	0,0
Menot	-88 630	-94 673	-6 042	106,8	-112 299	-15,7
Yhteensä netto	-88 630	-94 673	-6 042	106,8	-112 299	-15,7
Liiton hallinnoimat hankkeet						
Tulot	185 300	279 570	94 270	150,9	185 551	50,7
Menot	-178 871	-269 951	-91 080	150,9	-178 839	50,9
Yhteensä netto	6 429	9 619	3 190	149,6	6 713	0,0
Rahoitus						
Kuntien osuudet	1 650 137,00	1 650 137,00	0	100,0	1 491 200	10,7
Korkokulut	0	0	0		0	
Rahastojen vähennys	0	0	0		0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	0	306 001,57	306 002		262 301	16,7

**KESKI-POHJANMAAN LIITTO
RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT**

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	v. 2023	Poikkeama	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	0,00		306 001,57	306 001,57	100 %
Satunnaiset erät	0,00		0,00		
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		0,00		
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0,00		0,00		
Investointien tulot	0,00		8 409,40		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,00		0,00		
Toiminnan ja investointien kassavirta	0,00		314 410,97	314 410,97	100 %
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00		0 %
Antolainasaamisten vähennykset	0,00		0,00		0 %
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00		0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00		0,00		0 %
Oman pääoman muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00		0,00		
Saamisten muutos	0,00		21 768,90		
Korottomien velkojen muutos	0,00		12 270,75		
Rahoituksen rahavirta			34 039,65		
Rahavarojen muutos			348 450,62		
Rahavarojen muutos					
Kassavarat 31.12.			1 936 136,87		
Kassavarat 1.1.			1 587 686,25		
			348 450,62		

**KESKI-POHJANMAAN LIITTO
TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2023**

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	v. 2023	Poikkeama	Poikkeama %
Investoinnit	0	0	8 409,40	8 409,40	100

3.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO KONSERNITULOSLASKELMA

	v. 2023	v. 2022	Muutos %
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	1 651 555,34	1 492 618,28	10,6
Tuet ja avustukset	259 464,00	181 500,36	43,0
Muut tuotot	71 916,55	59 655,29	20,6
Yhteensä	1 982 935,89	1 733 773,93	14,4
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	1 087 136,59	889 708,89	22,2
Henkilöstösivukulut	186 695,50	166 697,96	12,0
Palvelujen ostot	401 222,85	331 585,66	21,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	38 843,14	48 169,06	-19,4
Muut toimintakulut	32 803,52	19 582,84	67,5
Yhteensä	1 746 701,60	1 455 744,41	20,0
TOIMINTAKATE	236 234,29	278 029,52	-15,0
Korkotuotot	16,83	1,05	1502,9
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00	
Korkokulut	6 819,74	3 037,41	124,5
Muut rahoituskulut	30,94	39,49	-21,7
Yhteensä	-6 833,85	-3 075,85	122,2
VUOSIKATE	229 400,44	274 953,67	-16,6
POISTOT			
Suunnitelman mukaiset poistot	4 996,46	14 578,18	-65,7
TILIKAUDEN TULOS	224 403,98	260 375,49	-13,8
Tilikauden verot	0,00	0,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	224 403,98	260 375,49	-13,8
Tuloslaskelman tunnusluvut			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	113,5 %	119,1 %	
Vuosikate/poistot, %	4591 %	1886 %	

3.6 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO KONSERNIRAHOTUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLU- VUT

	v. 2023	v. 2022
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	229 400,44	274 953,67
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	0,00	-2 890,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	229 400,44	272 063,67
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 420,00	-21 920,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
	-18 420,00	-21 920,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	2 040,04
Saamisten muutos	21 768,90	7 823,03
Korottomien velkojen muutos	11 498,16	49 842,79
	33 267,06	59 705,86
Rahoituksen rahavirta	14 847,06	37 785,86
Rahavarojen muutos	244 247,50	309 849,53
Kassavarat 31.12	1 978 230,25	1 733 982,75
Kassavarat 1.1.	1 733 982,75	1 424 133,22
	244 247,50	309 849,53
	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta (1000€)	1 432,49	1 386,05
Investointien tulorahoitus %		
Kassasta maksut, euro	1 753 490	1 455 597
Kassan riittävyys, pv	412	435
Lainanhoitokate	9	11

Investointien tulorahoitus% =
Lainanhoitokate=
Kassan riittävyys (pv)

100*Vuosikate/investointien omahankintameno
(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)
365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

3.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut 31.12.2023

KESKI-POHJANMAAN LIITTO KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	Tase 31.12.2023		Tase 31.12.2022	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Maa-alueet	41 629,88		41 629,88	
Liittymismaksut	2 209,99		2 209,99	
Rakennukset ja rakennelmat	403 935,43		408 879,40	
Koneet ja kalusto	157,46		209,95	
Muut aineelliset hyödykkeet	19 259,73	467 192,49	19 259,73	472 188,95
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 290,00		1 290,00	
Muut lainasaamiset	0,00	1 290,00	0,00	1 290,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiantojen ps-tili		3 158 507,73		2 735 633,42
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	5 681,04		3 801,63	
Muut saamiset	20 329,68		26 180,51	
Siirtosaamiset	73 030,54		90 828,02	
Rahoitusarvopaperit				
Sijoitukset			0,00	
Rahat ja pankkisaamiset	1 978 230,25	2 077 271,51	1 733 982,75	1 854 792,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		5 704 261,73		5 063 905,28
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	439 820,39		439 820,39	
Vararahasto	41 629,88		41 629,88	
SVOP rahasto	45 140,00		45 140,00	
Muut rahastot	763 775,10		501 473,88	
Edellisen tilikauden ylijäämä	655 080,38		646 986,78	
Siirto kehittämisrahastoon	-262 301,22		-252 281,89	
Tilikauden ylijäämä	224 403,98	1 907 548,51	260 375,49	1 683 144,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot		3 158 507,73		2 735 633,42
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		125 000,00		139 191,40
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 191,40		18 420,00	
Saadut ennakot	0,00		0,00	
Ostovelat	48 181,22		87 759,67	
Muut velat	270 400,48		271 572,42	
Siirtovelat	180 432,39	513 205,49	128 183,84	505 935,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		5 704 261,73		5 063 905,28
Omavaraisuusaste %	33,4		33,2	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,2		37,2	
Konsernin lainakanta 31.12.	139 191		157 611	
Lainat ja vuokravastuut	139 191		160 423	
Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt:				
Kiinteistö Oy Säästötorni			100 %	

4 LIITETIEDOT

4.1 Liiton tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien ja sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno- tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei ole.

Tuloslaskelma ja tase ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisia, niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä vuodesta.

Edelliseen tilikauteen liittyviä oikaisuja tai virheiden korjauksia ei ole.

4.2 Liiton tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT TULOLAJEITTAIN		
Jäsenkuntien maksuosuudet	1 650 137,00	1 491 200,00
Tuet ja avustukset	259 464,00	181 500,36
Muut toimintatuotot	151 696,47	59 655,29
Toimintatuotot yhteensä	2 061 297,47	1 732 355,65
PALVELUJEN OSTOT		
Asiakaspalvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot	363 535,94	292 890,18
Yhteensä	363 535,94	292 890,18

4.3 Liiton tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

PYSYVÄT VASTAAVAT	Saldo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.2023
Aineelliset hyödykkeet				0
Muut aineelliset hyödykkeet	19 259,73			19 259,73
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	474 481,53		-8 409,40	466 072,13
Muut osakkeet ja osuudet	1 290,00			1 290,00
Muut lainasaamiset	0,00			0,00
Yhteensä	495 031,26	0,00	-8 409,40	486 621,86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Toimeksiantojen varat	2 735 633,42	422 874,31		3 158 507,73
VAIHTUVAT VASTAAVAT	Saldo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.2023
Myyntireskontrasaamiset	3 801,63	1 879,41		5 681,04
Muut saamiset	26 175,70		-5 850,83	20 324,87
Siirtosaamiset	90 828,02		-17 797,48	73 030,54
Rahoitusarvopaperit	0,00			0,00
Rahat ja pankkisaamiset	1 587 686,25	348 450,62		1 936 136,87
Yhteensä	1 708 491,60	350 330,03	-23 648,31	2 035 173,32

Toimeksiantojen realisoitumattomia myöntövaltuussaamia seurataan vuodesta 2021 alkaen sisäisessä kirjanpidossa. Sisäisessä kirjanpidossa on 31.12.2023 myöntövaltuussaamia 576 928,57€.

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Lyhytaikaiset siirtosaamiset	2023	2022
Hankkeiden rahoitusosuudet	58 735,62	77 237,02
Kelan korvaus työterveyshuollosta	5 363,70	7 145,79
Muut tulojäämät	8 648,96	6 445,21
Yhteensä	72 748,28	90 828,02

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMA PÄÄOMA	Saldo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.2023
Peruspääoma 1.1.	439 820,39			439 820,39
Rahastopääomat	252 281,89	262 301,22		514 583,11
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 034 585,60		-262 301,22	772 284,38
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	306 001,57		306 001,57
Yhteensä	1 726 687,88	568 302,79	-262 301,22	2 032 689,45
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	Saldo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.2023
Toimeksiantojen varat	2 735 633,42	422 874,31		3 158 507,73

VIERAS PÄÄOMA	Saldo 1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.2023
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00			0,00
Saadut ennakot	0,00			0,00
Ostovelat	85 289,33		-40 009,87	45 279,46
Muut tilivelat	270 024,80		-291,96	269 732,84
Siirtovelat	121 520,85	52 572,58		174 093,43
Yhteensä	476 834,98	52 572,58	-40 301,83	489 105,73

SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Lyhytaikaiset siirtovelat	2023	2022
Lomapalkkajaksotus	170 741,82	120 610,27
	170 741,82	120 610,27

4.4 Liiton jäsenkuntien maksuosuudet ja peruspääoman jakaantuminen jäsenkuntien kesken

KUNTA	MAKSUOSUUDET V. 2023	MAKSUOSUUDET V. 2022	Liitetietotosite
Halsua	25 978	23 784	1
Kannus	129 291	117 001	
Kaustinen	100 650	91 168	
Kokkola	1 149 203	1 030 107	
Lestijärvi	17 247	15 568	
Perho	64 190	58 349	
Toholampi	70 474	63 956	
Veteli	72 058	66 091	
Reisjärvi	9 820	12 322	
Kinnula	5 772	7 261	
Kruunupyy	5 454	5 593	
Yhteensä	1 650 137	1 491 200	

OSUUS PERUSPÄÄOMAAN 31.12.2023

Halsua	7 837,01
Kannus	37 176,47
Kaustinen	25 461,26
Kokkola	300 000,23
Lestijärvi	4 927,51
Perho	14 694,31
Toholampi	21 427,03
Veteli	21 287,55
Reisjärvi	5 357,64
Kinnula	0
Kruunupyy	1 651,38
Yhteensä	439 820,39

4.5 Liiton vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

LEASING-/VUOKRAVASTUUT					
		KOKONAISTOTEUTTAMIS-AIKA	TOTEUMA 2023	2024	LIITE-TIETO-TOSITE
Monitoimilaite	Jakobstadsnejdens Telefon Ab	15.1.2024-15.1.2025	2 753	1188	2
Tilavuokra	Ab HEJM Oy	1.9.2023-31.8.2024	3 096	6192	3
MUUT VASTUUSITOUMUKSET					
		KOKONAISTOTEUTTAMIS-AIKA	TOTEUMA 2023	ARVIO 2024	ARVIO 2025
Tilintarkastuspalvelut	TALVEA Oy	toistaiseksi voimassa	13 358	15 000	15 000
Palkkahallinnon palvelut	Kokkolan kaupunki	1.1.2023 alkaen toistaiseksi	4 245	5 000	5 000
Taloushallintopalvelut	Monetra Oulu Oy	1.1.2023 alkaen toistaiseksi	11 914	16 550	16 550
IP Brysselin toimisto	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto		20 037	20 100	20 100
Maakuntakaava-aineiston ylläpito / Inspire	Lounaispaikka	toistaiseksi voimassa	2 000	2 000	2 000
Palvelumaksu	Suomen Kuntaliitto	toistaiseksi voimassa	12 000	12 000	12 000
IT-sopimukset	Canorama	toistaiseksi voimassa	11 794	11 800	11 800
Yritysnetti	Telia	5.1.2022 alkaen toistaiseksi	2 220	2 220	2 220
Hankintarengas	Soite	toistaiseksi voimassa	0	500	500
M-Files/lisenssit	KPK Yhtiöt Oyj - Kosila	toistaiseksi voimassa	4 058	5 205	5 205
Kioski 2.0 -rakennusinvestointisovellus	Vaasan kaupunki	2019-2020 (uusi sopimus 2021-2022)	420	1 000	1 000
ESRI ArcGIS	ESRI Finland Oy	toistaiseksi voimassa	1 108	1 100	1 100

4.6 Liiton jäsenyydet

JÄSENMAKSUT YHTEISÖILLE	2023	2022
Keski-Pohjanmaan/Pohjanmaan kauppakamari	350	350
Suomen kotiseutuliitto	860	860
Kokkolan kaupunginteatterin kannatusyhdistys	200	181,82
Chydenius-instituutin kannatusyhdistys	500	500
Merenkurkun neuvosto	9700	9700
Keski-Pohjanmaan liikunta	110	110

4.7 Liiton henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstö

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.	2023	2022	Liitetietotosite
Lakisääteinen toiminta	20	16	4
Muu kehittämistoimi	1	1	
Yhteensä	21	17	

HENKILÖSTÖKULUT	2023	2022
Palkat ja palkkiot	1 086 836,59	899 613,07
Eläkevakuutusmaksut	162 818,83	143 260,85
Muut henkilösivukulut	33 955,72	23 437,11
Henkilöstökorvaukset	-10 079,05	-10 804,18
Yhteensä	1 273 532,09	1 055 506,85

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetty luottamushenkilömaksut

PUOLUE/ PUOLUESYHDISTYS	2023	2022	Liitetietotosite
Pohjanmaan kokoomus	702	546	5
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry	533	614	6
Kokkolan vihreät	52		7
Pohjanmaan sosiaalidemokraatit ry	1749	1816	8
Perussuomalaisten Kokkolan paikallisyhdistys	192	145	9
Perussuomalaisten Kannuksen paikallisyhdistys	260	202	10
Vetelin Perussuomalaiset ry	13	13	11
Kaustisen Perussuomalaiset ry	46	23	12
Suomen Kristillinen liitto	0	13	
Kristillisdemokraatit K-P:n piiri ry	156	130	13
Yhteensä	3703	3502	

Tilintarkastajan palkkiot

Keski-Pohjanmaan liiton tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2020-2023 (optio +2 vuotta) valittiin maakuntavaltuuston päätöksellä, 11.6.2020 (9 §), TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy.

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2023	2022
TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy	13 357,50	12 816,00
Yhteensä	13 357,50	12 816,00

4.8 Liiton myöntämä hankerahoitus vuonna 2023

EU-HANKKEET					
HANKKEEN NIMI	HANKE-KOODI	PÄÄTOTEUTTAJA	KOKONAISTOTEUTTAMIS-AIKA		MYÖNNETTY € 2023
Biovalley Finland	A75118	Jyväskylän yliopisto	01.06.2019	31.08.2023	149 620,00
DiVes - Digitalisaation ja IoT:n hyödyntäminen veden käyttöön ja tuotantoon liittyvissä ekosysteemeissä	A75251	Jyväskylän yliopisto	01.06.2019	31.05.2023	20 000,00
HABITUS - Hajautettu biokaasun tuotanto ja nesteytys Suomessa (kehittämisosio)	A75770	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.01.2020	30.06.2023	28 129,00
Biiline2 – Kokkolan Sataman ja Suurteollisuusalueen digitaalinen tiedolla johtaminen	A75772	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.01.2020	31.05.2023	76 545,00
Hilliviisas suometsän hoito	A76291	Suomen metsäkeskus	01.08.2020	31.10.2023	144 139,00
MAAKIERTO KP - Hidasliukoisen N/P-rikkaan maanparannusaineen valmistaminen hyödyntäen maa-alkaliaktivoitua tuhkaa sekä teollisuuden ja biotalouden sivuvirtoja Keski-Pohjanmaan alueella.	A75773	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.01.2020	30.06.2023	52 596,00
KIERTOON!	A76269	Lestijärven kunta	01.06.2020	31.08.2023	134 934,00
Ympyrä - Älykkäiden ympäristömittausten osaamiskeskittymä	A76967	Jyväskylän yliopisto	01.04.2021	31.12.2023	98 522,00
SCIP - Älykkään kaupungin innovaatioalusta ja infrastruktuuri tutkimuksesta ja innovoinnista tulevien uusien ratkaisujen nopeaan ja laajamittaiseen hyödyntämiseen	A77013	Jyväskylän yliopisto	01.09.2021	31.08.2023	96 546,00
RUOSTE - Rakennusosalalle uutta osaamista ja teknologiaa	A77400	Jyväskylän yliopisto	01.06.2021	31.08.2023	78 114,00
EteVä pilotti - Energiategokkaat ja vähähiilliset pilottiratkaisut	A77591	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.05.2021	31.08.2023	67 370,00
Virtuaalstudio - kehittämishanke	A77633	Keski-Pohjanmaan Koulutusyhtymä	01.04.2021	31.08.2023	38 739,00
HIPPA-Remote. Asiakslähtöiset digitaaliset sote-alan tuote- ja palvelukehitysympäristöt	A78138	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.09.2021	31.08.2023	101 427,00
VENEPRINT Ainetta lisäävä digitalinen valmistus veneteollisuudessa	A78139	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.09.2021	31.08.2023	63 201,00
WINWIN - verkostosta voittoon kansallisesti ja kansainvälisesti	A78140	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.09.2021	31.08.2023	30 000,00
Kierthon 2.0	A78141	Lestijärven kunta	01.09.2021	31.08.2023	205 288,00

Uusia mahdollisuuksia kasvipohjaisten raaka-aineiden jatkojalostukselle ja vieraileville Keski-Pohjanmaalla	A78233	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.11.2021	31.08.2023	89 888,00
Retkibussi - Vihreampi matkaketju	A78717	Kokkolanseudun Kehitys Oy	01.02.2022	31.08.2023	47 168,00
Polku IT-yrittäjyyteen	A78794	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	01.09.2022	31.12.2023	0,00
KASE BILETTI - BiokaasuLiiketoiminnan Ekosysteemi Tilojen ja Teollisuuden Intressinä	A78819	Lestijärven kunta	01.09.2022	31.08.2023	61 757,00
Yhteensä					1 583 983,00

AKKE-HANKKEET					
HANKKEEN NIMI	HANKE-KOODI	PÄÄTOTEUTTAJA	KOKONAISET TOTEUTTAMIS-AIKA		MYÖNNETTY € 2023
Omistajanvaihdokset yhdessä	AKKE28	Keski-Pohjanmaan yrittäjät	1.10.2022	31.12.2023	116 953,00
COMEA -connectin to international markets and R&D of wellness and medical technology after COVID-19	AKKE29	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	1.1.2023	31.12.2023	76 984,00
(MEMU) Metsien muutos, hiilinielut ja metsien käytön muutoksesta johtuvat aluetalousvaikutukset IP-maakunnissa / Kainuun liitto hallinnoi	AKKE30	Luonnonvarakeskus			21 758,00
KASE Solar Pool (31 696 €) Stefan	AKKE31	Lestijärven kunta/Kaustisen seutukunta	1.4.2023	31.12.2023	31 509,00
Kiertolannoite-esiselvityshanke (42 971 €) / Ville	AKKE32	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	1.1.2023	31.12.2023	42 971,00
Biokaasusta liiketoimintaa Keski-Pohjanmaalle (40 000 €)	AKKE33	MTK Keski-Pohjanmaa	1.12.2022	31.12.2023	40 000,00
Biokaasun valmistus-, jalostus-, ja käyttömahdollisuudet -case Kannus (55 884,80 €)	AKKE35	YritysKannus Oy	1.1.2023	31.8.2023	29 945,00
Tutkiva ja oppiva kampus - Kpedu luonnonvara 2030	AKKE36	Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	1.1.2023	31.12.2023	48 176,00
Aineettoman kulttuuriperinnön osaamisen kehittäminen Keski-Pohjanmaalla (AKP-KP) (47 626 €)	AKKE37	Kansanmusiikki-instituutti ry.	1.1.2023	31.12.2023	40 005,00
Turkistilasta aurinkovoimaa -varjotalot voimalatuotantoon (TURVA-hanke) (76 471 €) /EP, Pohjanmaa S	AKKE38	Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto FIFUR	1.1.2023	31.12.2023	76 471,00
KOE Keski-Pohjanmaa -hanke (liiton oma)	AKKE39	Liiton oma	1.1.2023	31.12.2024	572 000,00
Komposiittijätteen kemiallinen kierrätys: Toteutettavuustutkimus (RE-Comp)	AKKE41	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	1.11.2023	31.10.2024	50 000,00
Keskipohjanmaan kiviainnesselvitys	AKKE42	Geologian tutkimuskeskus	1.1.2024	31.12.2024	49 848,00
Näppärästi eteenpäin! - Kansanmusiikki-perinne osana Keski-Pohjanmaan veto-voimaa	AKKE43	Centria-ammattikorkeakoulu Oy	1.10.2023	31.12.2024	49 134,00
Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle	AKKE44	Kokkolanseudun kehitys oy	1.1.2024	31.10.2024	50 000,00
Hyvinvointimatkailun kehittäminen - esiselvityshanke	AKKE46	Lestijärven kunta/Kaustisen seutukunta	1.11.2023	30.4.2024	34 020,00
Tuokes2	AKKE48	Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä / Lestijärven kunta	1.1.2024	31.12.2024	46 111,00
Koulutuksen laatu ja osuvuus Keski-Pohjanmaalla (KOLO-KP)	AKKE50	Jyväskylän yliopisto/Kokkolan yliopistokeskus Chydenius	1.2.2024	31.12.2024	34 323,00
Keski-Pohjanmaan liiton AKKE tekninen tuki 2021-2024	AKKE13	Keski-Pohjanmaan liitto	26.8.2021	31.12.2024	26 000,00
Yhteensä					1 436 208,00

4.9 Liiton hallinnoimat hankkeet vuonna 2023

	Hanke	Kokonais- toteuttamisaika	Talousarvio 2023	Toteutuma 2023	RAHOITUS 2023			Liitto - 2024 varaus
					EU	MKR	Muut	
1515	Kumaha	2021-2023		44 141,91		40 060,83	4 047,64	339,55
1520	KP-Ilmasto	2022-2023	23 246,69	24 562,85		17 206,15		7 374,06
1522	KOE-hanke	2023-2024	59 864,16	31 578,25		36 871,66		9 217,91
1523	Interreg Systour	2023-2026		17 913,73	14 433,46			3 070,95

4.10 Eriytetty tuloslaskelma

KESKI-POHJANMAAN LIITTO

ERIYTETTY TULOSLASKELMA/ VUOKRAUSTOIMINTA (1401)

	v. 2023	v. 2022
TOIMINTATUOTOT		
Muut tuotot	42 883,45	41 825,32
Yhteensä	42 883,45	41 825,32
TOIMINTAKULUT		
Muut toimintakulut	36 763,20	33 660,04
Yhteensä	36 763,20	33 660,04
TOIMINTAKATE	6 120,25	8 165,28
VUOSIKATE	6 120,25	8 165,28
TILIKAUDEN TULOS		
Varausten ja rahastojen muutokset		
Rahastojen vähennys		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	6 120,25	8 165,28
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	116,6 %	124,3 %

Kilpailulain 30 d §:n mukaan kuntayhtymän, joka harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on pidettävä tästä toiminnasta erillistä kirjanpitoa, jos kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on yli 40 000 euroa. Keski-Pohjanmaan liiton vuokraustoiminnalle on avattu oma kustannuspaikka, 1401.

Eriytetty tuloslaskelma sisältää vuokraustoiminnan kustannuspaikalle, 1401, eriytetyt tuotot ja kulut vuokratuista toimitiloista. Toimintatuotot sisältävät vuokratuotot 1. kerroksen vuokratuista tiloista sekä kellarikerroksen vuokratusta varastosta ja työhuoneesta. Toimintakulut sisältävät vuokrattuihin toimitiloihin kohdistuvat hoito- ja pääomavastikkeet. Toimitiloissa ovat vuokralla Retta Services Oy, Loomis Suomi Oy, DNA Tower Finland Oy sekä yksi yksityishenkilö.

4.11 Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty molemmat konsernin tytäryhteisöt. Konserniin kuuluneen tytäryhteisön KP-Cobra Invest Oy:n toiminta on loppunut tilikauden 2023 aikana, ja tämä on huomioitu konsernitilinpäätöksessä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

4.12 Konsernitaseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEELLISET HYÖDYKKEET	Maa-alueet	Liittymismaksut	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödyköt	Yhteensä
	Poistamaton hankintameno 1.1	41 630	2 210	408 879	210	19 260
Tilikauden lisäys			0		0	0
Tilikauden poisto *	0	0	-4944	-52	0	-4 996
Poistamaton hankintameno 31.12	41 630	2 210	403 935	157	19 260	467 192

*Kiint Oy Säästötoimin poistoja ei ole oikaistu konsernin suunnitelman mukaisiksi

SIJOITUKSET	Osakkeet ja osuudet			Muut lainasaamiset	
	Osakkeet	Eliminoitu osakkeet	Yht	Saamiset	
Kiinteistö Oy Säästötorni	466 072	-466 072	0		
Monetra Oulu Oy	1 290		1 290		
Yhteensä	467 362	-466 072	1 290		

TOIMEKSIANTOJEN VARAT	Saldo 1.1.	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12
Valtion toimeksiannot	2 735 633	422 874	0	3 158 508

LYHYTAIKAISET SAAMISET	Saldo 1.1.	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12
Myyntisaamiset	3 801,63	1 879		5 681
Muut saamiset	26 180,51		-5 851	20 330
Siirtosaamiset	90 828		-17 797	73 031
Yhteensä	120 810	1 879	-23 648	99 041

Tytäryhteisö	Kiinteistö Oy Säästötorni
Omistusosuus	100 %
Tilikauden voitto/-tappio	24
Oma pääoma taseessa	340 931

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMA PÄÄOMA	Saldo 1.1.	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.
Peruspääoma	439 820,39	0,00	0,00	439 820,39
Osake tai sitä vastaava pääoma	0,00	0,00	0,00	0,00
Vararahasto	41 629,88	0,00	0,00	41 629,88
SVOP-rahasto	45 140,00	0,00	0,00	45 140,00
Muut rahastot	501 473,88	262 301,22	0,00	763 775,10
Edellisten tilikausien ylijäämä	655 080,38		-262 301,22	392 779,16
Tilikauden ylijäämä	0,00	224 403,98	0,00	224 403,98
Yhteensä	1 683 144,53	486 705,20	-262 301,22	1 907 548,51

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	Saldo 1.1.	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.
Valtion toimeksiannot	2 735 633	422 874	0	3 158 508

VIERAS PÄÄOMA	Saldo 1.1.	Lisäys	Vähennys	Saldo 31.12.
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	139 191	0	-14 191	125 000
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	18 420,00	0	-4 229	14 191,40
Saadut ennakot	0,00	0	0	0,00
Ostovelat	87 759,67		-39 578	48 181,22
Muut velat	271 572,42		-1171,94	270 400,48
Siirtovelat	128 183,84	52 249	0	180 432,39
	505 936	52 249	-59 170	513 205

PITKÄAIKAISET VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN 5 VUODEN KULUTTUA

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0*	69 720
Yhteensä		69 720

LAINOJEN VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

	2023	2022
Rahoitus- ja vakuutuslaitoslainojen vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	336 375,85	336 375,85
Yhteensä	336 375,85	336 375,85

SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	2023	2022
Lomapalkkajaksotus	170 741,82	122 621,00
	170 741,82	122 621,00

5 LUETTELOT JA SELVITYKSET

5.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja
Pääkirja
Tasekirja

5.2 Käytetyt tosittelajit

<u>Käytetyt tosittelajit</u>	2023	2023	
Tositelaji	Tap.numerosta	Tap.numeroon	Tap.tyyppi
10 Pääkirjatapahtumat	100003094	100003590	HB
10 Pääkirjatapahtumat	100003020	100003579	XL
10 Viiteajot	100002989	100003497	KO
10 Käsien kuittaukset	100003152	100003500	KP
11 Peruutukset, jaksotukset	110000239	110000285	RV
20 Toimittajalaskut	200004532	200005346	L2
30 Asiakaslaskut	40300000629	40300000746	OF
62 Populus Palkat, Matkalaskut	600001286	600001464	P03
65 Basware maksuliikenne	600001277	600001462	P06

6 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

6.1 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kokkolassa __.__.2024

KESKI-POHJANMAAN MAAKUNTAHALLITUS

_____ Timo Pärkkä	_____ Esa Kant
_____ Tuija Leivo-Rintakorpi	_____ Erkki Huuki
_____ Anneli Palosaari	_____ Annika Timonen
_____ Jari Orjala	_____ Jukka Paananen
_____ Margita Lukkarinen	_____ Timo Sillanpää
_____ Päivi Pihlajakangas	

6.2 Tilintarkastusmerkinnät

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus.

Kokkolassa . päivänä _____kuuta 2024

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy
Tilintarkastusyhteisö

Marko Paasovaara
JHT, KHT

7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

Toteutuminen tileittäin
Tase-erittelyt ja liitetietotositteet
Konsernitaseen yhdistäminen
Kiinteistö Oy Kokkolan Säästötorin tuloslaskelma
KP-Cobra Invest Oy kirjanpito
Tililuettelo
Varmentavat asiakirjat säilytetään erikseen sidottuna.

Keski-Pohjanmaan liiton tilinpäätös 2023